

Društvo za izobraževanje za tretje življenjsko obdobje
Univerza za tretje življenjsko obdobje

Letno poročilo 2010

Živa Agrež: Poletje

Letno poročilo 2010

Društvo za izobraževanje za tretje življenjsko obdobje

Univerza za tretje življenjsko obdobje

<i>Urednica</i>	Dušana Findeisen
<i>Besedilo</i>	Dušana Findeisen, Alijana Šantej
<i>Oblikovanje</i>	Dušana Findeisen in drugi
<i>Fotografije</i>	Miklavž Čuk in drugi
<i>Izdajatelj</i>	Društvo za izobraževanje za tretje življenjsko obdobje Poljanska cesta 6, SI-1000 Ljubljana
<i>Tisk</i>	Pancopy, Stanko Pančur s.p., Ljubljana
<i>Naklada</i>	100 izvodov

VSEBINSKO KAZALO

Uvodne misli

Dejavnost Društva v lokalnem prostoru

- I. Društvo za izobraževanje za tretje življenjsko obdobje
Univerza za tretje življenjsko obdobje - Kdo smo?
- II. Temeljna dejavnost Univerze za tretje življenjsko obdobje
- III. Organizirano prostovoljstvo in vzgoja javnih ustanov za sprejem starejših prostovoljcev
- IV. Druge občasne dejavnosti za slušatelje in mentorje
- V. Nekateri nastopi in delovanje slušateljev v javnosti

Dejavnost Društva v slovenskem in mednarodnem prostoru

- VI. Dejavnost Društva na vseslovenski ravni
- VII. Raziskovalno spremljanje dejavnosti Društva
- VIII. Mentorstvo in svetovanje raziskovalne in druge narave študentom v terciarnem izobraževanju, sodelovanje z visokim šolstvom
- IX. Sodelovanje z nevladnimi organizacijami, vladnimi organizacijami, ustanovami in podjetji
- X. Mednarodno sodelovanje

Sodelovanje z javnimi občili - pričevanja in ozaveščanje o položaju starejših

Sklepna beseda

Literatura in viri

Priloga A: Finančno poročilo za leto 2010

Priloga B: Študijske skupine po programih, po številu in po študijskih letih

Priloga C: Zaposleni s celim ali polovičnim delovnim časom, zunanji sodeloavci, člani upravnega in nadzornega odbora

Priloga D: Mentorji in animatorji v študijskem letu 2010/2011

Priloga E: Primer številke elektronskih novic

Naša zahvala gre mnogim. Če jih na tem mestu vseh ne imenujemo, naš dolg do njih zato ni nič manjši. Zahvaljujemo se:

Andragoškemu društvu Slovenije
Arhitekturnemu muzeju Ljubljana
Atidi d.o.o.
Evropski komisiji-program vseživljenjsko izobraževanje/CMEPIUS
Evropskemu socialnemu skladu
Inštitutu Antona Trstenjaka
Loškemu muzeju Škofja Loka
Mestni občini Ljubljana
Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve
Ministrstvu za javno upravo
Ministrstvu za šolstvo in šport
Narodnemu muzeju Slovenije
Norveškemu finančnemu mehanizmu
Prirodoslovnemu muzeju Slovenije
RTV Slovenija
Reviji Vzajemnost
S & T Slovenija d.d.
Slovenskemu etnografskemu muzeju
Slovenski filantropiji
Univerzitetnemu kliničnemu centru Ljubljana
in številnim prostovoljcem

Uvodne misli

Delovanje Društva za izobraževanje za tretje življenjsko obdobje temelji na upoštevanju osebnih in družbenih potreb, na upoštevanju in povezovanju le-teh. Nanje se odzivamo z izobraževalnimi programi in delovanjem v lokalni, nacionalni in mednarodni skupnosti.

Društvo za izobraževanje za tretje življenjsko obdobje je društvo v javnem interesu. Njegovo družbeno poslanstvo ni nikoli pozabljeno in je jasno izraženo. Glavna področja prizadevanj Društva za izobraževanje za tretje življenjsko obdobje in njegovih treh sekcij Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani, Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje in Inštitut za raziskovanje in razvoj pa so *izobraževanje, raziskovanje, razvoj in svetovanje na področju izobraževanja v poznejših letih življenja*.

Čeprav je v naslovu društva atribut »za tretje življenjsko obdobje« je delo društva namenjeno vsem življenjskim obdobjem in starosti in vsem skupinam starejših. Starejšim delavcem, tistim pred upokojitvijo, tistim, ki so se že upokojili in se nemalokrat vračajo na trg dela v tej ali oni obliki, posredno pa tudi osebam v visoki starosti in v stanju odvisnosti. Pri svojem delu imamo v mislih tudi dolgotrajno brezposelne starejše delavce, invalidsko upokojene in starejše po daljši rehabilitaciji. Delovanje društva pa je namenjeno tudi tistim, posameznikom in ustanovam, ki se ukvarjajo z izobraževanjem starejših odraslih ali z drugimi vprašanji, ki zadevajo ljudi v poznejših letih življenja. Naše delo služi tudi mladim študentom, vključenim v visokošolske študijske programe in raziskovalcem, ki preučujejo področje izobraževanja starejših.

Za nami je leto 2010, sedemindvajseto leto od kar obstoja Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani in hkrati sedemindvajseto leto od začetkov Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje, sprva v okvirih Andragoškega društva Slovenije. Njuno družbeno poslanstvo se je v teh letih spreminjalo, tako kot se je spreminjala družba: v začetku smo želeli vrniti širino in globino kulture v takrat usmerjeno izobraževanje, želeli smo pokazati, kako pomembno je, da se v izobraževanju osredotočimo na posameznika, da izhajamo iz njegovih potreb in zanimanj. Tako torej v začetku, leta 1984. Želeli smo, da se s prostovoljnim delom naši slušatelji vključujejo v družbo, zato smo kot temeljno obliko in metodo izobraževanja uvedli študijske krožke, kjer se je moč učiti in hkrati delovati zase in skupnost. Verjeli smo, da bo takšno izobraževanje slušatelje kljub nasprotujočim družbenim predstavam o pasivnosti in počitku starejših potegnilo v spiralo večje družbene odgovornosti in so-odločanja, ter da se bomo tako postavili po robu družbenim stereotipom o starejših in njihovem mestu v družbi. Želeli smo, da se naši slušatelji z nami pripravijo na pričakovane družbene spremembe.

Želeli in uresničili smo v teh letih marsikaj, a nikoli nismo pozabili na svoje nenehno temeljno poslanstvo: *boljšati življenje starejših odraslih ob pomoči izobraževanja in kulture*. Verjamemo namreč, da morata imeti izobraževanje in kultura središčno vlogo tako v življenju starejših ali *ljudi v poznejših letih življenja* kot pravimo danes,

kot v življenju družbe. Vsa leta smo imeli pred očmi dejstvo, da se mora položaj starejših v družbi spremeniti. Enako pomembno pa je bilo *prenesti načelo vseživljenjskega izobraževanja v prakso, kajti vseživljenjsko izobraževanje ne obstoja, kadar nas ne spremlja vse življenje, do zadnjega dne.*

V preteklem letu smo nadaljevali delo predhodnih let, a dali smo še večji poudarek razvoju partnerskega sodelovanja z javnimi ustanovami in sorodnimi nevladnimi ustanovami ter razvoju novih »profesionalnih« prostovoljskih vlog za starejše za katere je potrebno pridobivati znanje. Zasnovali smo koncept »Vrtni prostovoljci«, saj smo prepričani, da vzdrževanje biološke raznolikosti ni le vprašanje Botaničnega vrta v Ljubljani, naše partnerske ustanove, marveč je hkrati tudi vprašanje vlad, občinske oblasti, prostovoljskih organizacij in posameznikov.

Uvedli smo tudi *prostovoljsko gibanje Znaš - nauči drugega*, medsebojno računalniško opismenjevanje. V ta namen se je mreža Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje povezala tudi z gospodarskimi organizacijami.

Ob pomoči Ministrstva za javno upravo in Evropskega socialnega sklada smo pričeli razvijati mrežo nevladnih organizacij na področju izobraževanja starejših in jo krepiti, voditi posvetovanja, usposabljanja itd.

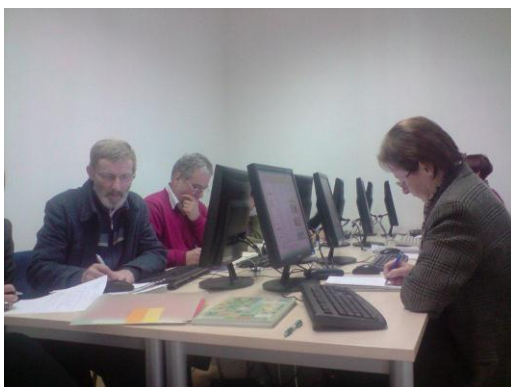
Pridobili smo nove in večje prostore, združili svoje dejavnosti na nekaj krajih v Ljubljani. Odprli in opremili smo novo računalnico, prostor, kjer je moč računalnike uporabljati bodisi za samostojno učenje, učenje v parih ali skupinsko učenje.

Okrepili smo mrežo 45-tih univerz za tretje življenjsko obdobje, pridobili tri nove članice, univerzo za tretje življenjsko obdobje v Tolminu, na Vranskem ni v Sežani. Sodelovali smo v več mednarodnih projektih in še marsikaj.

V pričujočem Letnem poročilu 2010 povzemamo in /ali podrobneje opišemo vsaj nekatere dejavnosti in dogodke, partnersko povezovanje, zagovorništvo starejših odraslih. Z mednarodnim sodelovanjem, raziskovanjem idr. smo v preteklem letu uresničevali svoje poslanstvo.

Upamo, da bodo posamezni zapisi v navdih vsem, ki si želijo bolje razumeti vlogo ljudi v poznejših letih življenja, njihovega izobraževanja in kulture, njihovo vlogo v družini, v lokalni in nacionalni, pa tudi evropski skupnosti.

Prof. dr. Ana Krajnc,
predsednica

V novi računalnici je raba interneta metoda v izobraževanju

I. DRUŠTVO ZA IZOBRAŽEVANJE ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE - UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE - KDO SMO

V delu *Dušane Findeisen in Alenke Hebar Menedžment v nevladnih organizacijah* (2008) najdemo številne primere z Univerze za tretje življenjsko obdobje, s katerimi avtorici ilustrirata organizacijski razvoj nevladne organizacije, kakršna je *Društvo za izobraževanje za tretje življenjsko obdobje*, v praksi poznano pod imenom *Univerza za tretje življenjsko obdobje*; od tistih prvih časov, ko je bil upravni odbor društva podrejen posamezniku ali majhni skupini posameznikov, do današnjega dne, ko je povezanost upravnega odbora z zaposlenimi velika. Financiranje, ki so zanj sprva poskrbeli kar člani upravnega odbora iz lastnih žepov, ali je prihajalo zgolj iz enega vira, danes zagotavljajo različni viri, vključno z večletnimi pogodbami. Dejavnost je bila sprva ena osrednja (izobraževanje starejših odraslih), danes je dejavnosti več, obstajajo strateški načrti, akcijski načrti ipd. Nekoč je bilo pomembno, da se dejavnost postavi, danes pa je bistvena kvaliteta njenega razvoja. Zaposlovanje je bilo sprva ohlapno, neformalno, danes obstajajo opisi delovnih mest itd. Razvoj je bil sprva posvečen enemu profilu ali dvema profiloma uporabnikov, danes obstaja razvojni načrt za več profilov uporabnikov.

Društvo je leta 1995 v priročniku *Prostovoljstvo starejših za starejše* popisalo svoj prostovoljski razvoj in podalo posplošitve za prenos znanja o prostovoljstvu. Leta 2005 je, obogateno z izkustvenim in teoretskim znanjem, zasnovalo *mrežo prostovoljnih kulturnih mediatorjev v muzejih*, leta 2010 *Mrežo prostovoljnih kulturnih mediatorjev v bolnišnicah in program umetnost prostovoljskega pripovedovanja* (2005), prav zdaj pa snuje nov program izobraževanja in profesionalnega prostovoljstva »*Vrtni prostovoljci*«. Pri tem se povezuje z javnimi ustanovami, vodi raziskave, vodi usposabljanje. Uvaja inovativno prakso, izobražuje starejše in osebje javnih ustanov, slednje za ustvarjaje novih, izvirnih prostovoljskih vlog za starejše, takšnih, ki zahtevajo nenehno izobraževanje. Velika želja društva pa ostaja: oživiti izobraževanje na področju obrti in znanje prenesti z upokojenih obrtnikov na mlade. Za svoje delovanje so sodelavci društva/njegovi študenti prejeli številna občinska, državna, strokovna in stanovska priznanja.

Društvo je torej razvilo svojo teorijo izobraževanja starejših odraslih in svoje modele. Njegovi sodelavci so tako postali eksperti Evropske komisije in Age

Platform Europe ter želeni eksperti v mnogih evropskih projektih. Društvo je izdalo svoje raziskovalne in strokovne monografije. Njegovi sodelavci so oblikovali več predmetov na ravni univerzitetnega študija in na temelju izkustva društva: socio-kulturna animacija in izobraževanje za lokalni razvoj, medgeneracijsko povezovanje, menedžment v socialnem delu, izobraževanje za lokalni razvoj. Društvo ima tudi *specialno knjižnico*, odprto za javnost. Vodi *izobraževalno prakso za študente*, ki so na ravni univerzitetnega študija. Društvo sodeluje v številnih raziskavah drugih ustanov in se tradicionalno povezuje z univerzami za tretje življenjsko obdobje v inozemstvu, z izobraževalnimi ustanovami in drugimi organizacijami starejših za delo s starejšimi, pa tudi z mladinskimi organizacijami doma in po Evropi (Voluntariat, Teffel Kreisau).

Obsežen del svojega delovanja društvo posveča nastopom v javnosti, zavedajoč se, da le tako lahko vrši svoje družbeno poslanstvo, ki je širše od širjenja izobraževanja starejših.

Na Univerzi za tretje življenjsko obdobje smo torej postavili organizacijske in vsebinske temelje s prostovoljnim delom prve mentorice in prvih slušateljev v letu 1984-z dvoletnim eksperimentalnim programom v okviru takratnega Centra za intenzivno učenje tujih jezikov na Vilharjevi cesti v Ljubljani. Leta 1986 sta jo uradno ustanovila Filozofska fakulteta v Ljubljani in Andragoško društvo Slovenije. Sprva je delovala kot sekcija Andragoškega društva Slovenije, kasneje kot samostojno prostovoljno, neprofitno društvo strokovnjakov na področju izobraževanja odraslih in starejših odraslih, na področju kulture ter na področju socialnega varstva starejših.

Od prvih začetkov Univerza počiva na delu strokovnjakov in prostovoljcev. Četudi so nekateri imeli pomisleke glede prostovoljstva danes vemo, da Univerza brez tega ne bi obstajala, da bi bilo učenje, ki nam ga vsem ponuja, precej skromnejše. Zato smo prostovoljstvo postavili kot temeljno načelo, skupaj z uveljavljanjem pozitivnega pogleda na starost in staranje. Poslanstvo Univerze je javno, odslikava potrebe starejših odraslih, pa tudi družbe. S pojavom številnih družbenih prekinitev in posledične družbene neenakosti ter ob premiku od priložnosti izobraževanja starejših predvsem na področju kulture in družboslovja k *izobraževanju starejših za osebno rast, izobraževanju kot načinu bivanja in sodelovanja v družbi*, se je v zadnjih štirinajstih letih preoblikoval/dopolnil tudi temeljni namen Univerze za tretje življenjsko obdobje.

In kaj je naš namen?

- spodbujati,boljšati, omogočati povezovanje in samo-organiziranost starejših, starejših s posebnimi potrebami in upokojenih s pomočjo izobraževanja in kulture;
- ustvarjati *okoliščine za osebno rast starejših, starejših s posebnimi potrebami in upokojenih*, za njihovo vključenost v družbo, dejavno starost, solidarnost in sodelovanje z drugimi generacijami, znova ob pomoči izobraževanja in kulture;

- analizirati in raziskovati izobraževanje in druga vprašanja starejših, starost in staranje tako z osebnega kakor družbenega vidika ter nasledke raziskovanja širiti v strokovni in širši javnosti;
- predstavljati starejše, starejše s posebnimi potrebami in upokojene ter zagovarjati njihove interese v javnosti in v odnosu do lokalnih, nacionalnih in mednarodnih ustanov;
- *krepite in širiti mrežo univerz za tretje življenjsko obdobje imenovano Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje* in krepite mrežo nevladnih organizacij na področju izobraževanja starejših odraslih.

Naša načela - naše poslanstvo

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je po svoji naravi nepridobitna. *Temelji na prostovoljnem delu, sodelovanju in prispevanju.*

Prvo načelo: Svojo pravico do učenja, delovanja, ustvarjanja in druženja dolgujemo verigi vseh, ki so svoje napore vgradili v njeno postavitev in razvoj, zato je Univerza obča in neodtujljiva last.

Drugo načelo: Slušatelji, mentorji in sodelavci Univerze svoje znanje, izkušnje, kulturo in spoznanja izmenjujemo med seboj in po svojih močeh prispevamo k ustvarjalnemu delovanju svoje študijske skupine in Univerze v celoti.

Tretje načelo: Na Univerzi smo in z njo sodelujemo zato, ker si želimo pridobiti znanje zase in za skupnost, si medsebojno pomagati in spreminjati pogled na poznejša leta življenja.

Četrto načelo: Zavezujemo se, da bomo na Univerzi in v javnosti skrbeli za razvijanje pozitivnega odnosa do starosti in staranja ter do izobraževanja starejših.

Peto načelo: Univerza je odprta odraslim v njihovih poznejših letih in dolgotrajno brezposelnim starejšim ne glede na njihovo starost, stopnjo formalne izobrazbe, politično, narodnostno ali versko pripadnost.

Sekcije Društva za izobraževanje za tretje življenjsko obdobje

Društvo za izobraževanje za tretje življenjsko obdobje in njegove sekcije se danes, sedemindvajset let po nastanku in petindvajset let po začetni uradni ustanovitvi Univerze za tretje življenjsko obdobje v okvirih Andragoškega društva Slovenije, posveča raziskovanju, razvoju, zagovorništvu in izobraževanju za osebno rast, zaposljivost, za plačano in prostovoljno delo starejših, izobraževanju odraslih, izobraževanju za medgeneracijsko sodelovanje ter svetovanju za dejavno staranje.

Razvoj Društva za izobraževanje za tretje življenjsko obdobje in družbene spremembe na katere se odziva, so narekovali preoblikovanje organiziranosti društva v tri sekcije: *Univerza za tretje življenjsko obdobje, Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, Inštitut za raziskovanje in razvoj izobraževanja.*

Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani

Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani je najpomembnejša sekcija, ki ima v tem letu 3387 starejših študentov, udeležba njenih starejših študentov v izobraževanju pa je bila 4739 na dan 30. december 2010. Študenti se izobražujejo od 2 do 8 ur tedensko, vsaj osem mesecev v letu, mnogi tudi čez vse leto. Razen tega se udeležujejo številnih drugih oblik izobraževanja, konferenc, posvetov, seminarjev, izobraževalnih izletov, poletne univerze, ki tečejo zanje in za javnost.

Univerza za tretje življenjsko obdobje združuje samopomočne izobraževalne skupine, študijske krožke in druge samo-organizirane skupine starejših, starejših s posebnimi potrebami in upokojenih, ki temeljijo na načelih prostovoljstva, proste izbire, vzajemnosti, medsebojne pomoči ob izmenjavi znanja, izkušenj in kulture med njihovimi člani ter pod vodstvom usposobljenega voditelja ali mentorja.

V javnosti deluje ta sekcija pod svojim imenom Univerza za tretje življenjsko obdobje, v plačilno-pravnem prometu pa uporablja ime in pečat Društva za izobraževanje za tretje življenjsko obdobje.

Delovanje sekcije Univerza za tretje življenjsko obdobje omogočajo člani Društva za izobraževanje za tretje življenjsko obdobje: slušatelji, animatorji, mentorji, prostovoljci, zaposleno osebje in zunanji strokovnjaki, pa tudi člani upravnega in nadzornega odbora društva ter predsednica.

Posamezne dejavnosti v okviru sekcije Univerza za tretje življenjsko obdobje vodijo voditelji skupin oziroma mentorji.

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje

Druga sekcija je sekcija imenovana *Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje*, v kateri je na današnji dan združenih 45 univerz in več kot 20 000 študentov, skoraj 2000 mentorjev in domala 1000 prostovoljcev. Mreža pokriva Slovenijo, skoraj brez sivih lis. Med pomembnejšimi projekti društva in vseh njegovih sekcij je zdaj ustvarjanje mreže, ki povezuje nevladne organizacije na področju izobraževanja starejših in jih krepi. Medgeneracijsko in medpodročno krepi gibanje »*Znaš, nauči drugega*«, pri katerem gre za medsebojno računalniško opismenjevanje starejših v dvojicah. Inovativen didaktični koncept prenaša tudi na področje gospodarstva v sodelovanju s podjetjem S&T Slovenija d.d.

Projekt Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje je tudi *Krepitev mreže nevladnih organizacij na področju izobraževanja starejših*, kjer partnerske univerze

vabijo v sodelovanje druge nevladne organizacije, na njih pa prenašajo organizacijsko, vsebinsko in drugo znanje potrebno za vodenje in delovanje nevladne organizacije na področju izobraževanja starejših.

Predmet delovanja sekcije Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je spodbujanje nastanka novih univerz po Sloveniji, koordiniranje in informiranje teh univerz, strokovna in svetovalna podpora univerzam po Sloveniji, organizacija in soorganizacija ter izvedba izobraževalnih in svetovalnih srečanj ter drugih izmenjav med univerzami.

Mreža slovenskih univerz za tretje življenjsko obdobje se je razvila v največjo mrežo v izobraževanju odraslih pri nas (za njo se uvrščata Mreža študijskih krožkov, sledi ji Mreža ljudskih univerz). V letu 2010 so bile ustanovljene tri nove univerze, v Tolminu, na Vranskem in v Sežani.

Zdaj ta mreža šteje 45 univerz za tretje življenjsko obdobje, ki delujejo v 43 krajih po Sloveniji: Ajdovščina, Celje, Cerknica, Črnomelj, Domžale, Grosuplje, Idrija, Ilirska Bistrica, Ivančna Gorica, Izola, Jesenice, Kočevje-Ribnica, Koper, Kranj, Krško, Lenart v Slovenskih Goricah, Litija-Šmartno, Ljubljana, Maribor (2x), Murska Sobota, Nova Gorica, Novo Mesto (2x), Ormož, Piran, Postojna, Ptuj, Radovljica, Ravne na Koroškem, Rogaška Slatina, Sevnica, Sežana, Slovenska Bistrica, Šentjur, Škofja Loka, Šmarje pri Jelšah, Tolmin, Trbovlje, Trebnje, Tržič, Velenje, Velike Lašče, Vransko, Žalec.

Za našteje univerze smo izvedli vrsto posvetov in evalvacijskih srečanj, kot je razvidno iz nadaljevanja besedila (glej str.28)

Sekcija deluje samostojno pod vodstvom predsednice zaslužne profesorice dr. Ane Krajnc. Delo te sekcije je v letu 2010 koordinirala Maja Vodopivec.

Sekcija *Inštitut za raziskovanje in razvoj izobraževanja*

Tretja sekcija je *Inštitut za raziskovanje in razvoj izobraževanja*. Razvoj in rast Univerze od samih začetkov spremlja raziskovalno in razvojno delo. V letu 2009 pa se je dejavnost v podporo prvima dvema sekcija oblikovala v *Inštitutu za raziskovanje in razvoj*, ki ga vodi doc. dr. Dušana Findeisen ob pomoči prof. dr. Ane Krajnc in Tamare Jare. Naloga Inštituta je, da spremlja in preučuje predvsem prakse in teorije v evropskem in svetovnem pa tudi slovenskem prostoru in prispeva k razvoju naše lastne teorije ter širjenju nasledkov svojega dela na Univerzo za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani, v mrežo Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje in v slovenski strokovni ter javni prostor; snuje projekte tako na individualni, lokalni, nacionalni kot na Evropski ravni. Inštitut zasnuje, spremlja ter evalvira nove izobraževalne programe, snuje nove projekte, mentorira študente raziskovalce, ki prihajajo z različnih fakultet. Spodbuja strokovno povezovanje v domačem okolju. Inštitut tudi v veliki meri prevzema konceptualizacijo javne kampanje skupaj z zaposlenimi na sedežu Univerze. Sodelavci inštituta se

vkjučujejo v mednarodne mreže, denimo v Mrežo za medgeneracijsko izobraževanje EMIL, ki jo sofinancira Beth Johnson Foundation, v AGE, Evropsko platformo starejših itd. Sodelavci inštituta snujejo tudi elektronske novice Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje .

Sodelavci inštituta analizirajo potrebe starejših in družbene potrebe, razvijajo nove programe, vodijo raziskave s področja socialne gerontologije in geragogike, povezujejo se z visokim šolstvom, skrbijo za stike z javnimi občili in vzgojo javnosti, vodijo domače in evropske projekte, sodelujejo z lokalno, nacionalno in evropsko ravnijo oblasti, sooblikujejo politiko starosti in staranja ter izobraževanja starejših.

Številni stiki v slovenskem in mednarodnem prostoru, mednarodni projekti in raziskave, ekspertno delo v AGE in v Evropski komisiji, spremljanje strokovne literature in književnih del, obiski tujih ustanov, branje časopisja v sedmih jezikih in spremljanje radijskih oddaj v sedmih jezikih ter poslušanje on-line predavanj prinašajo društvu tudi nove zamisli in informacije, možnosti inovativnega, ustvarjalnega preverjanja lastnega dela in iskanja novih rešitev. V mreži EMIL sta Tamara Jare in Dušana Findeisen odkrili možnost razvoja programa Vrtni prostovoljci.

II. TEMELJNA DEJAVNOST UNIVERZE ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE

Univerza ima več programov, eden med njimi je temeljni, na katerega se naslanjajo vsi drugi.

Samo-organizirane, samopomočne izobraževalne skupine - študijski krožki - so temeljna dejavnost Univerze za tretje življenjsko obdobje.

Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani je konec maja 2010 zaključila študijsko leto in v oktobru 2010 vstopila v svoje sedemindvajseto leto delovanja. V letnem obdobju od konca maja do začetka septembra so se vrstile vmesne dejavnosti kot so umetnostno zgodovinski obiski Ljubljane, študijska srečanja kot vir neformalnega učenja študijskih skupin, poletna univerza na Cresu ipd.

V teh študijskih in samo-organiziranih skupinah se je kontinuirano izobraževalo in si medsebojno pomagalo skupaj 3387 slušateljev. 2347 slušateljev je bilo vpisanih v eno skupino, 795 v dve skupini, 193 v tri skupine, 41 v štiri skupine, 8 v pet skupin, 2 slušatelja v šest in 1 slušateljica v 7 študijskih skupin.

Mnenje zbora članov društva je bilo, da naj se Univerza v prihodnje še bolj usmeri v skupnostno izobraževanje starejših za lokalni razvoj, kar smo v letu 2011 tudi storili. Oblikovali smo koncepte izobraževanja javnih ustanov in starejših študentov UTŽO v sodelovanju s Univerzitetnim kliničnim centrom in Botaničnim vrtom Ljubljana in spodbudili posamezne študijske krožke k intenzivnejšemu delovanju v lokalnem okolju.

Univerza za tretje življenjsko obdobje se je v študijskem letu 2010-2011 posvečala predvsem izobraževanju v povezavi z razvojem organiziranega prostovoljstva in delovanja v lokalni skupnosti, krepitvi *svetovalnice za dejavna poznejša leta*, razvoju in izvedbi potrebam prilagojenih *obštudijskih dejavnosti* oziroma nastopom v javnosti ter vzpostavljanju partnerskih razmerij v lokalnem, nacionalnem in evropskem prostoru. Vrhu tega je Univerza sodelovala pri oblikovanju političnih stališč in strategij na področju starosti in staranja (Strategija za kakovostno staranje in medgeneracijsko sodelovanje).

Temeljna oblika na Univerzi za tretje življenjsko obdobje je študijski krožek, ki ga vodi usposobljen mentor.

Programi študijskih skupin z vidika temeljne vede/študijskega področja ali teme

Temeljni študijski programi na Univerzi za tretje življenjsko obdobje v letu 2010/2011 so bili po abecednem redu: angleški jezik, antična zgodovina in arheologija, antropologija sanj, človek in njegove pisave, čudoviti svet ugank, družine in kako v njih živimo, etnologija, filozofija, francoski jezik, geografija (slovenska, svetovna), hortikultura, italijanski jezik, keramika, kitajska kultura, kitajski jezik, književnost, komuniciranje in medsebojni odnosi, kultura obnašanja, matematika kot del kulture in zgodovine človeka, mediacija-ustvarjala pot reševanja sporov, moji starši so stari, narava-znana neznanka, nemški jezik, novinarstvo, pametno z denarjem, program za varovanje zdravja, psihologija osebnosti, računalništvo, rad(-a) imam gledališče, restavratorstvo, ruski jezik, slikarstvo, spoznajmo svoje mesto, spoznavanje glasbe, svetovne religije in verstva, španski jezik, umetnost pripovedovanja, umetnostna zgodovina, zgodovina (slovenska, svetovna).

Študijske skupine oziroma študijski krožki delujejo v predavalnicah in zunaj predavalniških zidov. Tako širijo vedenje o svojem obstoju in delovanju in vpliv UTŽO na oblikovanje javnega mnenja in vedenja strokovnjakov o socialnih vlogah starejših in o pomenu izobraževanja starejših odraslih za njih same in za razvoj skupnosti.

Pričevanje

Predsednik države Danilo Türk in drugi odgovarjajo na vprašanja članov študijskega krožka Novinarstvo

V septembrski številki revije Vzajemnost, rubrika U3, so člani študijskega krožka za novinarstvo pod mentorskim vodstvom novinarke Neve Železnik naredili intervju o pomenu vseživljenjskosti učenja. Predsednika države, denimo, zanimajo civilna družba, vprašanje socialne pravičnosti, zgodovina, njegovo soprogo vprašanje zdravstva in sociale. Iz odgovorov vprašancev je moč razbrati, kaj so njihovi motivi, zanimanja, potrebe ter kako jim znanje pomaga v vsakdanjem življenju. Pogoji za to, da se budijo interesi in želja po znanju je dejavna vključenost v spodbudna okolja.

Pričevanje

Dopisujejo se z irskimi key pals

Ljubljana, januar 2010

Metoda dopisovanja kot metoda učenja angleškega jezika in rabe elektronske pošte je zaživela na UTŽO v Ljubljani. McAuliffe, vodja evropskih projektov pri Age Action Ireland, je na pobudo Milojke Babšek Valentinčič, mentorice angleškega jezika na UTŽO v Ljubljani, navezala stik z Robertom Scottom, upokojenim učiteljem, slikarjem in glasbenikom, ki deluje v Active Retirement Groups v vasici Ballyduff in obmorskem mestecu Ballybunion v pokrajini Kerry. Ena številnih aktivnosti obeh skupin dejavnih upokojencev je v tem, da se učijo uporabljati računalniške programe in elektronsko pošto. Člani teh skupin so tako postali dopisovalci članov angleškega študijskega krožka v Ljubljani. Robert Scott skrbi tudi za spletno stran svojih skupin, kamor zdaj večkrat zaide pogled dopisovalcev. Irska je tako postala bližja Slovencem, Slovenija Ircem. V načrtu je obisk Irske in dopisovalcev, čemur po irsko oziroma keltsko pravijo key pals. (Vir: Milojka Babšek Valentinčič)

Številni programi UTŽO so odziv na vprašanja vsakdanjega življenja starejših in njihovih družin. Pridobljeno znanje starejši študenti širijo v skupnost in ga prenašajo na druge rodove.

Pričevanje

Se vam zdi, da znate z denarjem? Nedvomno. Pa znate dovolj dobro?

Začetek študijskega krožka *Pametno z denarjem*

Ure smo premaknili na zimski čas. Že čakamo na čudeže, ko bomo ob koncu leta s čarobnimi reki izpolnjevali želje, dolgoletne želje, ki so nemalokrat povezane z denarjem ... Na Univerzi mislimo na vas in v prihodnjih dneh prične z delom prvi študijski krožek Pametno z denarjem. Mentorica, ki ima veliko predavateljskih in svetovalnih izkušenj, jih bo z veseljem delila s slušatelji, ki bi želeli ustvarjalnost preliti tudi na področje financ. Iz vsebine: obvladajmo stroške, povečajmo prihodke, moj odnos do tveganja, če je denarja preveč ali premalo, kako delujejo banke ali zavarovalniški produkti ... Skupina se bo srečevala ob sredah, ob 12.15 uri na Poljanski cesti 6. Prijave sprejemamo na telefonski številki 01 433 20 90.

Pričevanje

Mediacija je razumevanje in je pot do sebe in drugega in je nov študijski krožek

Vsakdo med nami ima svoj referenčni okvir, pravimo v transakcijski analizi. Kadar je število sprememb v skupnostih, ki jim pripadamo, preveliko, ima vsakdo svoj pogled, vsakomur se sprožajo drugačna čustva, s katerimi se prilagaja. Nastajajo konflikti, oni zdravi, ki omogočajo napredek in oni, ki nas zaustavijo na poti. Takrat pride v poštev mediacija. V študijski krožek Mediacija slušatelji vabijo nove člane. (Vir: Jasna Tepina)

Delo študijskih krožkov se prelije v lokalno skupnost. Tako učenje ne ostane zgolj pri tistih, ki se učijo in njihovih bližnjih, ne spreminja le njih, marveč tudi lokalno skupnost.

Pričevanje

V prozi in verzih

Ljubljana, 19. januar 2010

Študijski krožek Umetnost pripovedovanja pod vodstvom izr. prof. Tomaža Gubenška je priredil pripovedno srečanje s slovensko humorno književnostjo in slovensko poezijo za stanovalce Centra starejših Trnovo. Z branjem so besedilo povzdignili k občinstvu.

(Vir: Alenka Steindl)

Študijski krožek je sam po sebi metoda, a uporablja tudi druge metode kot so projektno delo ali študijski izlet, ki boljša socialne vezi, več znanje o vprašanih, ki se nas dotikajo vseh.

Pričevanje

Na študijskem izletu v jamo Dimnice pri Slivju so spoznali jamskega vodnika, ki jih je navdušil

Ljubljana, april 2010

Franca Malečkarja so kot jamskega vodnika člani študijske skupine Geografija Slovenije pri mentorju prof. dr. Juriju Kunaverju spoznali že na ekskurziji v letu 2007. Kasneje so ga znova srečali v televizijski oddaji o onesnaženosti kraških jam. Ljudje smo pri ravnanju z odpadki od nekdaj neverjetno neodgovorni, še posebej v območjih, kot so kraška, kjer bodo strupene snovi slej ko prej dosegle kraško podtalnico in tudi kraške izvire. Franci Rajer je spodbudil akcijo za zbiranje denarja; zbralo se je 734,00 € za čiščenje jame pod Škrlo pri Brezovici v Matarskem podolju. Primer opozarja na širše učinke učenja v poznejših letih življenja, ki vplivajo na posameznika in skupnost. (Vir: prof. dr. Jurij Kunaver)

Svetovalnica za dejavna poznejša leta

V študijskem letu 2010-2011 se je v Svetovalnici osebno oglasilo ali je bilo po telefonu in elektronski pošti svetovanja deležnih 381 oseb.

Svetovalnica tako zbira slovenske in evropske primere dobre prakse, ki predstavljajo vredno organizirano prostovoljno delo in prispeva zamisli za razvoj

socialnega podjetništva ter druge. Pri tem smo izhajali iz prepričanja, da je dejavno staranje le nekaj desetletij navzoče v evropskem prostoru, da ga je treba raziskovati in da je potrebno prispevati k nastanku modelov dejavne starosti.

Pričevanje

Agencija za kulturni turizem in trgovinica spominov, dve obliki socialnega podjetništva na UTŽO

Na UTŽO Ljubljana smo izdelali elaborat, ki prikazuje možen razvoj Agencije za kulturni turizem, ki bi se napajal z znanjem naših študentov, njih pa bi spodbujala k pridobivanju namenskega znanja, ki ga bo takoj moč prenesti v prakso. Takšna agencija zahteva različno znanje: tematsko znanje s področja različnih ved, obvladovanje dinamike skupine, poznavanje transakcijske analize, poznavanje matematike, ekonomije in psiho-socialno znanje. Poznavanje upravljanja, vodenja pisarne, podjetništva itd.

Trgovinica spominov bo temeljila na zbiranju, dokumentiranju starih predmetov, ki so obeležili posamezne generacije. Na temelju ustne zgodovine bodo študenti zbrali spomine na posamezne predmete. Trgovinica bo tudi prostor neformalnega srečanja starejših in drugih generacij. Organizirala bo predavanja, naredila prostor kulturn in prijeten.

Strokovna in administrativna podpora

Temeljna dejavnost in drugi posamezni programski sklopi ter dejavnosti Univerze zahtevajo dobro strokovno in administrativno podporo. Razumljivo: univerza ima obsežen program dela, omogoča samo-organiziranost študijskih skupin, da pa to dosežemo, je v ozadju potrebna zanesljiva in obsežna organizacija in podpora, tudi strokovna, administrativna in računovodska.

Strokovni in administrativni sodelavci Univerze pod vodstvom *Alijane Šantej*, univ. dipl. ped., za delo potrebujejo poznavanje zgodovine in kulture Univerze, njeno posebno naravo neprofitne, javnemu dobru predane organizacije, stalno spremljanje zakonodaje, ki ureja civilno družbo. Na sedežu Univerze so sodelavci v preteklem letu v poprečju sprejeli 15 obiskovalcev dnevno, bili so jim na razpolago z nasveti, usmerjali so jih. Prisluhnilo so njihovim pobudam in potrebam. Sodelavci so po elektronski pošti, telefonu, ob pomoči spletne strani, s konzultacijami v živo, s skupinskimi konzultacijami in drugače koordinirali 292 animatorjev in 110 mentorjev študijskih skupin. Le tako in še drugače je moč vzdrževati široko mrežo samo-organiziranih skupin.

Priprave na novo študijsko leto smo začeli že v maju 2010, vzporedno z evalvacijo tekočega študijskega leta; oblikovanje morebitnih dopolnilnih pravilnikov, po katerih se je pokazala potreba sredi novo nastalih situacij med študijskim letom, priprava razlagalnega in informacijskega gradiva za mentorje in animatorje študijskih skupin, priprava blagajniških potrdil, posodabljanje spletne strani, oblikovanje urnikov, zahvale obstoječim mentorjem in animatorjem za njihovo dragoceno delo, vzpostavljanje

sodelovanja z novimi mentorji, urejanje najemnih prostorov, pogajanja z najemodajalci, urejanje in nabava učnih pripomočkov za tekoče delo študijskih skupin in predvsem vsebinska priprava novega študijskega leta in novih študijskih programov v sodelovanju z zunanjimi sodelavci.

Čas vpisa je ključno obdobje v študijskem letu in je obdobje, ki traja

Glede na to, da je UTŽO Ljubljana samo-organizirana, je začetek študijskega leta velika preizkušnja, ki poteka vsaj dva meseca, preden vsi animatorji prevzamejo svojo vlogo in jo pričnejo vršiti, preden vse mentorje, ki so prenehali delati z nami, nadomestimo z novimi, selektivno izbranimi in jih uvajalno usposobimo za delo s starejšimi odraslimi.

V letu 2010 je bilo vpisanih 88,97 % žensk in 11,3 % moških. Nižji procent moških v izobraževanju starejših odraslih beležimo zaradi različne socializacije žensk in moških v našem kulturnem okolju. Moški so vzgojeni za odločanje, delovanje, ženske v skrbstvenem odnosu. Situacija je drugačna le v severnih evropskih državah, kjer je enakost žensk in moških prisotna tudi drugod, v domačem okolju, političnem življenju itd. Kljub vsemu smo prepričani, da lahko uvedemo vsebine, ki bodo pritegnile več moških. Vsebine, kjer se bo teoretično razmišljanje prelilo v delo z rokami, v izdelke.

Tipičen vpisnik je tako v letu 2010-2011 bila ženska v starosti od 60-69 let. Struktura vpisnikov po starosti pa je bila naslednja: 40-49 let: 0,5%, 50-59 let: 33%, 60-69 let: 50%, 70-79 let: 12%, 80-89 let: 3%, brez podatka: 1,5%.

Struktura vpisnikov po doseženi izobrazbi: osnovna šola: 4%, srednja šola: 35%, višja šola: 23%, visoka šola: 31%, magistriraj, doktorat: 4%, brez podatka: 4%.

Največ starejših študentov se je vključilo v naslednje študijske krožke in skupine: angleški jezik: 22%, računalništvo: 14,5%, umetnostna zg.: 9,5%, italijanski jezik: 7%, zgodovina: 7%, ostalo: 40%.

Število študijskih skupin je bilo 294 na dan 30. december 2010.

Pričevanje

Avtor: René Magritte, La malediction

Vabimo vas k vpisu v novo študijsko leto. Od 1. do 15. septembra 2010

Vpis v novo študijsko leto bo potekal osebno na sedežu Univerze na Poljanski 6, Ljubljana. Zakaj osebno, zakaj ne po spletu? Zato, ker je to za mnoge prvi stik z Univerzo, zato, ker vas na Univerzi za boljšo odločitev pričakujejo svetovalci, zato, ker je osebni stik s sedežem Univerze pomemben tudi za razumevanje njene posebne samo-organizirane narave. V letošnjem letu se boste lahko vpisali v več kot 40 študijskih programov, nekateri so tekli že prejšnja leta, nekateri med njimi so prenovljeni ali novi: Antropologija sanj - sanje z vidika znanosti in kulture, Mediacija - pot v ustvarjalno reševanje sporov; Ustna zgodovina domačega vsakdana, Kitajska kultura in kitajski vsakdan, Matematika kot del kulture in zgodovine človeštva. Nov program je tudi Moji starši so stari; kako razumeti poznejša leta življenja. V pripravi so tudi izobraževalni programi za razvoj prostovoljnega dela na področju kulture in izobraževanja (prostovoljni kulturni mediatorji itd.).

Avtor: Claude Monet, Ko pride jesen

Doslej 671 novih in starih vpisnikov v programe Univerze za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani, Ljubljana, 15. september 2010

Od 1. do 17. septembra poteka vpis v 27. študijsko leto na UTŽO v Ljubljani. To je čas za vpis v obstoječe in nove študijske skupine in študijske krožke. Dejavnosti tečejo ob temeljnem programu kot je, denimo, program izobraževanja in prostovoljstva Kulturni mediatorji v slovenskih muzejih in Univerzitetnem kliničnem centru, Znaš, nauči drugega ali program medsebojnega računalniškega opismenjevanja, pa izjemno zanimiv program Ustna zgodovina, Človek in njegove pisave, Matematika kot del kulture in zgodovine človeka, Pametno z denarjem in številne druge. Izbira je raznolika, tako kot so raznolike potrebe v tretjem življenjskem obdobju. Do današnjega dne smo zabeležili 671 vpisov fizičnih oseb. Največ na novo vpisanih je v starosti med 55-65 let.

Vse leto smo skrbniško vodili pogodbe s sofinancerji, pripravljali poročila, sodelovali s sponzorji, svetovali obiskovalcem univerze in knjižnice, odgovarjali na pisne poizvedbe in zamisli, sodelovali z javnimi občili, spremljali delovanje sorodnih organizacij in se z njimi povezovali. Nudili smo administrativno in drugo podporo številnim projektom, tako v domačem kot v evropskem prostoru.

Drugo: svetovanje in vodenje prostovoljnih animatorjev pri njihovem delu v skupinah, uvajanje skupin in njihovih voditeljev v delo, evidentiranje prostih mest v študijskih skupinah in sprotno zapolnjevanje prostih mest v skupinah, oblikovanje in vodenje različnih baz podatkov, priprava in obdelava statističnih podatkov, skrbniško in strokovno vodenje pogodb s sofinancerji, priprava poročil, sodelovanje s sponzorji, svetovanje obiskovalcem univerze in knjižnice, sodelovanje z javnimi občili, spremljanje delovanja sorodnih organizacij in povezovanje.

Pomemben del našega dela je tudi vzdrževanje osebnih stikov z mentorji, animatorji, svetovanje, posredovanje in pomoč v primeru bolezni, svetovanje glede medsebojnih odnosov v skupini, iskanje sponzorjev, stiki z njimi, sodelovanje s predstavniki tiska.

III. ORGANIZIRANO PROSTOVOLJSTVO IN VZGOJA JAVNIH USTANOV ZA SPREJEM STAREJŠIH PROSTOVOLJCEV

Zasnovali smo širši pilotski program, ob njem pa javno kampanjo in ga seveda raziskovalno spremljali. Gre za razvoj *Modela tematskega izobraževanja za organizirano prostovoljstvo v javnih ustanovah*: mediatorji v kulturi, umetnost pripovedovanja kot pot v prostovoljstvo, izobraževanje prostovoljnih kulturnih mediatorjev v bolnišnicah, izobraževanje vrtnih prostovoljcev, izobraževanje za organizirano prostovoljno delo v javnih ustanovah in izobraževanje ustanov za sprejem prostovoljcev in ustvarjanje novih prostovoljskih vlog starejših. Vsi programi vodijo v organizirano prostovoljstvo slušateljev, v nove prostovoljske vloge, temelječe na pridobivanju znanja.

Vrtni prostovoljci bodo opravljali povsem inovativno delo v Botaničnem vrtu. Znanje, potrebno za delo kulturnega mediatorja, si slušatelji pridobijo s pomočjo mentorja in s samostojnim študijem literature.

Pričevanje

Botanični vrt vstopa v središče naše zavesti in izobraževanja

Tamara Jare se je v skladu Calouste Golbenkian v Lizboni seznanila z bogato naravoslovno in družbeno vlogo botaničnih vrtov v Evropi. Pod tem in drugimi vplivi zdaj snujemo izobraževanje s področja hortikulture in botaničnih vrtov, ki se bo predvidoma izteklo v stalno sodelovanje z Botaničnim vrtom v Ljubljani. Srečanje v Lizboni je bilo financirano iz sredstev Sklada Calouste Golbenkian in projekta EMIL. (Vir: Tamara Jare)

Program Mediatorji v kulturi je namenjen slušateljem Univerze za tretje življenjsko obdobje, ki obiskujejo študijske krožke zgodovine, umetnostne zgodovine, antropologije, arheologije in sorodnih humanističnih ved. Slušatelji - prostovoljci v Narodnem muzeju Slovenije sodelujejo pri razstavi Slovenski jezik: identiteta in simbol (Kratka zgodovina Slovencev). Mediatorji v arhitekturnem muzeju preučujejo zapuščino naših arhitektov, v Slovenskem etnografskem muzeju so prispevali mediatorji svoje obvladovanje videa in so posneli vrsto intervjujev z

obiskovalci. Posnetki dopolnjujejo muzejsko razstavo *Jaz, mi in drugi* kustosinje razstave Sonje Kogej-Rus.

Kulturni mediator v muzeju nadzoruje razstavne prostore, informira obiskovalce o muzeju in jih usmerja, na njihovo željo obiskovalcem razstavo obrazloži in jih vodi po razstavi. Seveda pa se njegovo delo ne ustavi tu. Namen je, da kulturni mediatorji opravijo vsebinsko delo, ki ga sicer muzeji ne bi mogli opraviti, da se ob tem namensko izobražuje, izobraževanje pa prevzame UTŽO in ga prevzamejo muzeji in druge javne ustanove sami.

V letu 2010 smo nadaljevali z vzpostavljenim sodelovanjem z Narodnim muzejem Slovenije, Arhitekturnim muzejem Ljubljana in Slovenskim etnografskim muzejem, Loškimi muzejem v Škofji Loki in drugimi muzeji.

V zanosu razlage v NMS. Foto: Maša Bizovičar

Program je spremljala obsežna *kampanja za prepričevanje javnosti*. Naš namen pri tem je bil ne zgolj informirati, marveč tudi vplivati na destigmatizacijo prostovoljstva - to naj bi zahtevalo tudi znanje - in ljudi v poznejših letih življenja ter njihove dejavne vključenosti v družbo.

Pričevanje

Kulturni mediatorji so zvezali popotnico za vrstnike in mlajše

Ljubljana, 24. marec 2010

V Narodnem muzeju Slovenije je bilo na Dan sprememb v organizaciji Slovenske filantropije živo. Vrstile so se skupine obiskovalcev na razstavi Slovenski jezik: identiteta in simbol, vodstvo po razstavi pa je bilo v rokah slušateljev UTŽO, prostovoljnih kulturnih mediatorjev. Mreža kulturnih mediatorjev je prepredla slovenske muzeje. Zrasla je iz zamisli UTŽO Ljubljana in iz evropskega projekta LACE ter projekta Starejši - nosilci in posredniki nesnovne kulturne dediščine, ob podpori Norveškega finančnega mehanizma.

Za kulturne mediatorje smo pripravili usposabljanje.

Program kulturnih mediatorjev smo predstavili udeležencem V štirih letih so, zgolj v enem muzeju, opravili več kot 4000 ur dela

Ljubljana, 5. maj 2010

Minila so štiri leta - srečanje kulturnih mediatorjev in gostov iz Muzeja narodne osvoboditve v Mariboru se je končalo z ogledom Slovenskega etnografskega muzeja in razstave, po kateri so, razumljivo, vodili kulturni mediatorji. Dušana Findeisen z UTŽO v Ljubljani je podala historiat projekta in razvoj modela Kulturni mediatorji, ki sta ga razvili skupaj z Rajko Bračun Sova. Sonja Kogej Rus je poudarila, da je naveza z UTŽO pomembna, saj muzeji sami kulturnega mediatorstva ne bi mogli uvesti, Anja Zorko je poročala, da so zdaj v Arhitekturnem muzeju pričeli preučevati arhive, ki deset let niso mogli priti na vrsto, prostovoljni kulturni mediatorji pa so v štirih letih opravili približno 4000 ur dela. V Loškem muzeju v Škofji Loki so mediatorji postali člani muzejske družine, enako tudi v Arhitekturnem muzeju Ljubljana in Narodnem muzeju Slovenije. Mediatorji sami pa so povedali, da jim »služba« v muzejih daje emocionalno plačilo, da so se zaradi mediatorstva vpisali v še nove študijske krožke. Povedali so, da radi sodelujejo z mlajšimi od sebe in da so sami svojim vnukom postali vzor za to, kako živeti v starosti. Postali so tudi ambasadorji muzejev, kajti tam so močno povečali obisk. (Vir: Maša Bizovičar)

UTŽO prostovoljsko sodeluje tudi z Onkološkim inštitutom Ljubljana in organizacijo UNICEF.

Pričevanje

Prostovoljstvo na Onkološkem inštitutu Ljubljana

Univerza za tretje življenjsko obdobje se povezuje z Onkološkim inštitutom v Ljubljani in za prostovoljstvo odgovorno mag. Klelijo Štrancar, kjer prostovoljno delo razumejo kot dopolnjujoč element pri skupni skrbi za izboljšanje kakovosti življenja bolnikov v času njihovega bivanja v bolnišnici. Prostovoljci spremljajo bolnike, so njihovi družabniki, poslušalci in sogovorniki. Vključijo se v različna področja delovanja in sicer: usmerjanje in spremljanje obiskovalcev, delo na recepciji, kulturne in razvedrilne dejavnosti ter terapevtske programe. Onkološki inštitut vse prostovoljce predhodno vključi v program usposabljanja.

Pričevanje

Skupni projekt UNICEF in Univerze: Punčke iz cunj

Punčka iz cunj je projekt, s katerim UNICEF že nekaj let zbira sredstva za cepljenje otrok proti šestim nalezljivim otroškim boleznim v nerazvitih predelih sveta. Punčka predstavlja otroka, ki za svoje preživetje potrebuje cepivo. Ročno izdelane punčke je mogoče kupiti oz. »posvojiti« za določen znesek, saj se geslo akcije glasi: »Posvoji punčko in reši življenje otroka«. Na Univerzi za tretje življenjsko obdobje se že peto leto redno tedensko srečuje skupina slušateljic prostovoljk, ki izdelujejo punčke iz cunj in pripravlja prodajne razstave. Projekt je pomembna učna izkušnja starejših odraslih; gre za pridobivanje ročnih in socialnih spretnosti, za razvoj in krepitev vrednot, medgeneracijsko sodelovanje. Članice študijske skupine vzpostavijo s kupci punčk trajnejši odnos.

V delo UTŽO so vpleteni številni prostovoljci. Srečujemo jih na Festivalu za tretje življenjsko obdobje in še marsikje, tudi na sedežu UTŽO.

Pričevanje

Prostovoljno delo slušateljev na sedežu Univerze

Pri jesenskih pripravah na novo študijsko leto je prostovoljno sodelovala skupina slušateljic. Skrbele so za splošno informiranje obiskovalcev (poslanstvo in koncept Univerze za tretje življenjsko obdobje, vsebine izobraževalnih programov, delovanje samo-organiziranih študijskih skupin itd.) in pomagale pri administrativnih delih (kopiranje, kuvertiranje, vnašanje podatkov v računalnik, tipkanje in urejanje besedil, ipd.).

Znanje in izkustva, ki smo si jih nabrali na UTŽO Ljubljana, so se naravno prelili v mednarodno prostovoljstvo.

Pričevanje

Korak bliže mednarodnemu prostovoljstvu

Firence, februar 2010

Maja Vodopivec je obiskala glasbeno šolo Francesco Landini, florentinsko partnersko ustanovo, s katero na UTŽO v Ljubljani skupaj pripravljajo bilateralni projekt v okvirih novega Grundtvig-ovega programa GIVE. Ta starejšim omogoča, da doživijo učno izkušnjo prostovoljstva. V kolikor bo projekt odobren, bo šest starejših Slovencev tri tedne preživelo v Italiji in šest Italijanov v Sloveniji, kjer bodo s prostovoljnim delom širili kulturo svoje dežele. V izkušnjah UTŽO in v strokovni literaturi najdemo številna potrdila za to, da so starejši izvrstni »ambasadorji kulture« (glej Jung: O smislu in nesmislu). Pripravljalni obisk je financirala Evropska komisija. (Vir: Maja Vodopivec)

IV. DRUGE REDNE/ OBČASNE DEJAVNOSTI ZA SLUŠATELJE IN MENTORJE

Slušatelji v domala vseh študijskih skupinah študij vodijo tako, da se izteče v preverjanje v očeh javnosti in v različnih javnih dejavnostih. Na Univerzi za tretje življenjsko obdobje pa teče vrsta dogodkov, ob katerih se slušatelji lahko združijo, Nekatere dogodke pripravljamo sodelavci Univerze sami ali v sodelovanju s partnerskimi ustanovami.

Tako se je, denimo, v letu 2010-2011 nadaljevala programska in organizacijska povezava z *Mestnim kinom Kinodvor*. Sodelovali smo pri programski in marketinški zasnovi, animiranju slušateljev za sodelovanje na filmskih srečanjih v okviru *Abonmaja za poznejša leta*. Filmskim projekcijam je vsakokrat sledil pogovor z ustvarjalci ali strokovnjaki. Srečanja je koordinirala nekdanja slušateljica Mirjana Borčič.

Vzpostavili smo tudi povezavo z *Botaničnim vrtom Ljubljana* in naši slušatelji so se redno udeleževali prireditev te ustanove.

Sodelovanje smo vzpostavili tudi z Okoljskim centrom v Ljubljani in se udeleževali njihovih prireditev ali pa smo informacije o njih posredovali svojim slušateljem.

Ob tem pa smo na univerzi zasnovali/organizirali vrsto dogodkov, ki se jih je bilo moč udeležiti. Tovrstni dogodki so pomembni, ker povežejo člane študijskih krožkov med seboj, UTŽO pa odprejo v širši družbeni prostor.

Na UTŽO Ljubljana so v vseh študijskih skupinah tekle številne samo-organizirane dejavnosti, o teh zaradi številnosti na tem mestu ni moč poročati. Naključno navajamo le nekatere izmed njih.

Pričevanja

This is real Ljubljana, these are real Butalci so vzklikali tuji gostje na Gostiji Poljane

Ljubljana, julij 2010

Na Gostijo Poljane so prispeli gostje, sosedje iz sošeske, drugi Ljubljančani in tujci. Ti so vzklikali: »Prišli smo v pravo Ljubljano, v pravi park, na pravi piknik, k pravim resničnim Butalcem«. Pripovedniki Univerze so namreč z mentorjem izr. prof. Tomažem Gubenšekom v javnosti nastopili s pripovedjo črtic iz Butalcev Frana Milčinskega v zadovoljstvo vseh navzočih. Na ogled je bila tudi razstava »Tretje oko« študijskega krožka umetnost fotografiranja Univerze za tretje življenjsko obdobje. To je bil »real« kulturni in izobraževalni »fun«.

Osrednji dogodek poletja je bil dvojne narave. Predstavitev znanstvene monografije in otvoritev likovnih del, o čemer sledi pričevanje.

Leto 1984, mentorica in prvih šest študentov

Pričevanje

Dvojni dogodek: predstavitev znanstvene monografije in otvoritev razstave likovnih del

V sredo, 30. junija 2010, ob 17.00 v Knjižnici Otona Župančiča, vhod iz pasaže kavarne Evropa, dvorana v tretjem nadstropju

Vabimo vas na javno predstavitev znanstvene monografije Dušane Findeisen Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani: stvaritev meščanov in vez med

njimi. The Ljubljana's Third Age University: A Creation of Its Townspeople, and the Tie between the Two. Popisuje začetne korake v Centru za tuje jezike v Ljubljani, ki so vodili k nastanku prve Univerze za tretje življenjsko obdobje, in prva leta njenega obstoja. Spoznali boste, kako je iz ljudi in dogajanj zlagoma rasel izviren koncept Univerze. Stroške tiska je delno prevzela Mestna občina Ljubljana, za kar ji gre naša prisrčna zahvala. Predstavitvi monografije sledi otvoritev razstave likovnih del članov slikarskih študijskih krožkov pod vodstvom mentorjev Nives Palmić, Janeza Zalaznika in Simona Hostnika ter nastop violinistk Alenke Maier-Popov in Nataše Popov-Vesel. Razstava bo na ogled do 22. julija 2010.

V povezavi z Inštitutom Antona Trstenjaka smo zasnovali cikel treh zdravstvenih predavanj, pri čemer smo izhajali iz študij o smrtnosti in se naslonili na najpogostejše vzroke smrti ter razmišljali o preventivi.

Posebej smo se posvetili vprašanju zdravja. Zaradi pretirane medikalizacije starosti smo se dolgo ogibali zdravstvenih tem, oziroma jim nismo dajali dovolj poudarka. Ocenili smo, da je čas, da to tradicijo prekinemo, o čemer sledijo pričevanja.

Pričevanje

Biti zdrav in dejaven v poznejših letih življenja

je nov izobraževalni cikel treh javnih zdravstvenih predavanj v sodelovanju Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje in Inštituta Antona Trstenjaka v Ljubljani. Prvo predavanje bo 25. februarja ob 10.00 uri, Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Miklošičeva 24, Jakopičeva dvorana. Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije se zahvaljujemo, da nam bo prijazno omogočil brezplačno uporabo dvorane.

Prijava: katarina.prosenc@siol.net

Pričevanje

Uživanje kosmičev da, a ne posutih s sladkorjem

Ljubljana, februar 2010

V prostorih donatorja Zavoda za zdravstveno zavarovanje je steklo prvo javno predavanje dr. Tanje Pajk Žontar iz cikla zdravstvenih predavanj, ki jih na Univerzi za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani pripravljamo v sodelovanju z Inštitutom Antona Trstenjaka. Ena velikih današnjih družbenih sprememb je po mnenju nemških raziskovalcev »zdravje za vsako ceno«. Za zdravje smo odgovorni predvsem sami in ne izvedenci, zato si zanj prizadevamo drugače kot pred nekaj desetletji. Koliko bomo zdravi, pa je odvisno tudi od znanja o prehrani in njenih učinkih. Poznati velja kemične procese, kako hranilne sestavine vplivajo druga na drugo, na delovanje organizma itd. So, denimo, kosmiči zdravi ali ne itd.

Pričevanje

Drugo predavanje iz cikla javnih zdravstvenih predavanj v sodelovanju z Inštitutom Antona Trstenjaka

Predavanje dr. Božidarja Voljča o dejavnih tveganja zdravja bo potekalo v sredo, 31. marca 2010, ob 10.00 uri v Jakopičevi dvorani (v pritličju naravnost) Zavoda za zdravstveno zavarovanje, Miklošičeva cesta 24, Ljubljana.

Pričevanje

Kaj vse vpliva na psihično zdravje v poznejših letih življenja Ljubljana, 22, april 2010

Doc. dr. Peter Pregelj je spregovoril o tej temi v okviru cikla Biti zdrav in dejaven v poznejših letih življenja na UTŽO Ljubljana. Psihično zdravje je nasledek duševnega in socialnega ravnovesja, ki je v mnogočem v naših rokah. Znanje ima pri tem pomembno vlogo. Meja med normalnim in bolezenskim staranjem je tanka, zato bolezenskih duševnih stanj pogosto ne prepoznamo in si ne znamo pomagati, ali ne znamo pomagati drugim. Vprašanja udeležencev so se dotikala jemanja psihotropičnih zdravil, epizodne in ponavljajoče se depresije itd.

V povezavi z vzdrževanjem in krepitvijo zdravja je bilo tudi naslednje usposabljanje v sodelovanju z Inštitutom za varovanje zdravja RS, Zdravstveno fakulteto v Ljubljani, Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu in Kolesarsko zvezo Slovenije.

Pričevanje

Inštitut za varovanje zdravja RS in Univerza vas vabita, da se zavihtite v sedlo kolesa

Vseživljenjsko kolesarjenje (ang. Life cycle) je evropski projekt, namenjen vsem, posebno družinam, otrokom v vrtcih, kjer se kolesarjenje vključuje v igro, osnovnošolcem, zaposlenim odraslim, brezposelnim odraslim, starejšim itd. Kolesarjenje je pomembno kot preventivna dejavnost, pa tudi, denimo, po prestani bolezni. Projekt teče v Gradcu, Vaduzu, Bruslju, Bremnu, Budimpešti, Ljubljani in drugod. V Ljubljani ga koordinira Inštitut za varovanje zdravja RS. Univerza za tretje življenjsko obdobje projekt podpira tako, da se bodo njeni slušatelji lahko izobraževali teoretično in praktično za sproščeno, zdravo in varno kolesarjenje. Na uvodnem srečanju 22. junija se je prvih 18 slušateljev seznanilo z vsebino, namenom in potekom projekta. Inštitut za varovanje zdravja RS bo izobraževanje izvedel tudi v sodelovanju z Zdravstveno fakulteto v Ljubljani, Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu in Kolesarsko zvezo Slovenije. Več: www.lifecycle.cc (Vir: Alijana Šantej)

V. NEKATERI NASTOPI IN DELOVANJE SLUŠATELJEV V JAVNOSTI

Številne dogodke in študijske oblike pripravijo slušatelji sami pod vodstvom mentorjev ali pa jih UTŽO vključi v delovanje drugih ustanov in organizacij.

Foto Igor Lakota za Dramsko šolo Barice Blenkuš

Z zaključne prireditve v Mestni knjižnici Ljubljana. Desno mentorica Nina Skrbinšek

Pričevanje

Dramska šola Barice Blenkuš in projekt spoznavanje sodobne slovenske proze

Ljubljana, 1. december 2010

Ob zaključku delavnic Pustimo knjigi dihati v okviru projekta Ljubljana svetovna prestolnica knjige so se predstavile tudi slušateljice UTŽO Ljubljana. Avtorji projekta so se namenili predstaviti besedilo mlade nagrajene pisateljice Vesne Lemaic »Popularne zgodbe«. Priložnostni igralci so bili iz treh družbenih in starostnih skupin. Slušateljice UTŽO v Ljubljani so se udeležile delavnic pod vodstvom igralkine Nine Skrbinšek.

Pričevanje

Kultura in znanje za blagostanje starejših

Ljubljana, 30. oktober 2010

V Cankarjevem domu je stekla tudi okrogla miza na temo vloge kulture in znanja za blagostanje (starejših) pod vodstvom doc. dr. Dušane Findeisen in ob sodelovanju prof. dr. Ane Krajnc, Milana Pavlihe, Urške Bittner in Barbare Kelbl). Kultura in znanje nista navadno blago in kultura in znanje nista omejena na posamezne generacije, marveč spodbujata medgeneracijske vezi.

Ana Krajnc je sodelovala tudi v uvodnem plenarnem delu konference na Festivalu.

»Želve 2010; Fragmentarijat« ali slikarska skupina ŽELVE ponovno razstavlja

Ljubljana, 8. do 26. junij 2010

Slikarska skupina Želve pripravlja jubilejno 25. redno letno razstavo z naslovom »Želve 2010; Fragmentarijat«. Razstava bo na ogled v klubski sobi KUD France Prešeren na Karunovi ulici 14 v Ljubljani od torka, 8. junija, do sobote, 26. junija. Na ogled bo okoli 140 najnovejših del 14 članov skupine. Vsi bralci elektronskih novic U3 ste vabljeni na otvoritev razstave, ki bo v torek, 8. junija, ob 19.00 uri. Sedanji mentor mag. Miran Erič je vodenje skupine prevzel leta 1988. Skupina je leta 1998 pričela aktivno sodelovati tudi v programih KUD-a France Prešeren v Trnovem v Ljubljani.

Člani skupine - v petindvajsetih letih je sodelovalo okoli 80 slušateljev - svoje delo predstavljajo na rednih letnih razstavah v Galeriji KUD France Prešeren ter z občasnimi razstavami v drugih galerijah, o svojem delu pa so pripravili tudi dva jubilejna zbornika ob 15. obletnici (Želve - Slikarska skupina; 1998) in 22. obletnici delovanja (Želve 22, 1985-2007; Prispevki k prepoznavnosti obrobni slikarskih dejavnosti v Sloveniji; 2007). (Vir: Živa Agrež)

DEJAVNOST DRUŠTVA V SLOVENSKEM IN MEDNARODNEM PROSTORU

VI. DEJAVNOST DRUŠTVA NA VSESLOVENSKI RAVNI

Društvo za mrežo Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje opravi vrsto povezovalnih nalog. Bistveno je spodbujanje nastanka novih univerz in prenašanje znanja na članice mreže, informiranje članic, pretakanje novic znotraj mreže, zbiranje in oblikovanje in posredovanje novic posameznih univerz ob pomoči elektronskih novic, itd. V letu 2010 samo izvedli vrsto regionalnih posvetovanj in usposabljanj.

Pričevanje

Pognala je iz korenin lokalnega življenja

Cerknica, 18. februar 2010

Na pobudo prof. dr. Ane Kranjc in mreže nevladnih organizacij (turistična društva, Društvo upokojencev, Društvo podeželskih žena, Notranjski ekološki center, Zavod Jezerski hram), javnih ustanov in vidnih posameznikov, prebivalcev Cerknice, so pognale korenine še ene univerze za tretje življenjsko obdobje. Razprava na ustanovnem zboru je pokazala široko zanimanje za učenje splošnih spretnosti, tujih jezikov in računalništva, za znanje, potrebno pri ohranjanju kulturne in naravne dediščine, za znanje o zdravju in sporazumevanju. Nosilec nastajajoče univerze bo Notranjski ekološki center. Oblikovali bodo Svet univerze, pridobili in usposobili mentorje, na osnovi pobud krajanov pa oblikovali program za študijsko leto 2010-2011. Prostore za delovanje so ponudile nevladne organizacije ter Center starejših Cerknica. Občina Cerknica je obljubila začetno pomoč pri širjenju informacij o Univerzi. (Vir: Lili Mahne)

Pričevanje

V zadnjih treh desetletjih življenja ne gre brez učenja

Dvainštirideseta UTŽO je v Cerknici

Cerknica, 4. februar 2010

Na televiziji TV Notranjska ORON so posneli uro dolgo oddajo o izobraževanju starejših. Andreja Buh, novinarka te televizije, ki je nedavno prejela Evropsko nagrado za javna občila, se je z Ano Krajnc in drugimi gosti pogovarjala o tem, kako izobraževanje starejših odraslih vpliva na dejavno starost in lokalni razvoj. Oddaja naj bi razširila novice o nastajanju nove univerze za tretje življenjsko obdobje, tokrat v Cerknici. Pritegnila naj bi k sodelovanju potencialne študente in mentorje in univerzo postavila v javno dogajanje. Nova univerza za tretje življenjsko obdobje bo namenjena

potrebam starejših odraslih v krajih: Cerknica, Unec, Rakek, Bloška polica, Lož, Stari trg. »Kako začeti z novo univerzo? Iz ljudi in za ljudi. Na ustanovnem občnem zboru se zberejo nekateri najbolj zavzeti in zainteresirani za učenje ali mentorstvo in predstavniki pomembnih lokalnih ustanov, društev in organizacij. Začetek je tu. En študijski krožek, morda dva. Študijske vsebine naj bodo prilagojene ljudem v kraju in posebnostim okolja«, so dejali.

Iz Primorskih novic (Vir: Slavka Kranjec)

Sežana je postala univerzitetno mesto starejših

45. UTŽO je ugledala luč v Sežani

Sežana, november, 2010

Pa so jo dočakali, univerzo za tretje življenjsko obdobje na Krasu. V Sežani so namreč ustanovili društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Danilo Dolci. Ime je dobila po Danilu Dolciju, mirovniku in pedagogu, ki se je rodil v Sežani leta 1924 materi Slovenki in očetu Italijanu. Živel je na Siciliji, kjer je dosegel veliko za socialno ogrožene. Verjel je, da do znanja in sprememb pride takrat, ko so udeleženci vključeni v izobraževanje in ga tudi skupaj oblikujejo. Nikoli ni pozabil na slovenske korenine in se je do smrti vračal v svoj rojstni kraj, Sežano. Tako kot je Danilo Dolci dosegal pomembne spremembe na jugu Italije, tako želi Društvo UTŽO Danilo Dolci, ki deluje v okviru Kosovelove knjižnice, prinesiti spremembo na Kras in Brkine, želi prinesiti starejšim možnost za izobraževanje, povezovanje in dejavno vključevanje v družbo. Prvi dve študijski skupini na UTŽO Danilo Dolci Sežana: Slovensko ljudsko izročilo skozi leto (mentorici Dušica Kunaver in Marjeta Malešič) in Likovna ustvarjalnost (mentorica Katja Gorup) sta zaživeli s polno paro, z naslednjim študijskim letom bomo začeli z novimi študijskimi skupinami in tako poskrbeli za izobraževanje, delovanje in dobro počutje starejših na Krasu in Brkinih. (Vir: Alenka Čeh)

Pričevanje

Življenjske in izobraževalne potrebe lokalnega okolja vse bolj vodijo v ustanovitev še novih UTŽO

Ljubljana, 24. februar 2010

Nadja Mislej Božič iz Kosovelove knjižnice Sežana in Bibijana Mihevc iz Knjižnice Logatec utirata pripravljalne poti za ustanovitev univerze za tretje življenjsko obdobje v njihovih krajih in ustanovah. V mreži univerz za tretje življenjsko obdobje se že 26 let nabira tudi empirično in teoretsko znanje o tem, kako univerzo zasnovati, kako se

odzvati na izražene ali slutene potrebe krajanov, katere korake ubrati, česa se ogniti, čemu dati prednost, kako sodelovati s krajem in kako voditi nevladno organizacijo. Na srečanju v Ljubljani sta bili z gostjama v pogovoru prof. dr. Ana Krajnc in Maja Vodopivec.

Društvo za tretje življenjsko obdobje z nasveti in drugače spodbuja nastanek novih izobraževalnih programov in rešitev na lokalnih UTŽO. Še prva posebej pa daje slednjim možnost, da svoje dosežke predstavijo v elektronskih novicah in drugače..

V slovenskem prostoru smo opravili vrsto regionalnih posvetovanj za različne UTŽO.

Pričevanje

Regionalna posvetovanja za vodje in mentorje UTŽO-jev so bila v štajerski in gorenjski regiji. Stekla so tudi evalvacijska srečanja posameznih UTŽO.

Udeležilo se jih je približno dvesto udeležencev. Posvetovanja so vodile doc. dr. Dušana Findeisen, prof. dr. Ana Krajnc, Senka Ciuha in Tamara Jare. Teme so bile: družbeni položaj skupin starejših: starejši in pridobivanje ekonomske, psihološke in politične moči, z izobraževanjem boljšati razumevanje starejšega človeka in njegovih življenjskih ter izobraževalnih potreb, razumevanje njegove drugačnosti, ki izhaja iz celote življenja, dolge poti socialnega učenja, življenjske poti in načinov srečevanja s prelomnicami; predstavitev širokega koncepta dejavnega staranja in dejavnosti v poznejših letih življenja, razmerja med generacijami. Osrednje vprašanje posveta so bili procesi programiranja izobraževanja, potrebe, vsebine, cilji. Sledilo je vprašanje mentoriranja in mentorjev ter razumevanje kompleksnega samostojnega učenja in delovanja v okviru osebnih študijskih projektov starejših. Posvetovanje je bilo v veliki meri posvečeno medsebojnemu učenju na UTŽO in razpravi udeležencev o uspehih in težavah posameznih UTŽO. Posamezne univerze so dolgo rasle po svojih poteh, čas je, da se njihov razvoj uravnoteži s pomočjo sistematičnega, rednega izobraževanja Mreže. Posvetovanja je omogočilo Ministrstvo za šolstvo in šport RS.

Razvijajmo sebe in druge in s tem svoj kraj ali znanje starejših za lokalni razvoj

Ljubljana, 12. maj 2010

Na nacionalnem posvetu s tem naslovom so se zbrali predstavniki univerz za tretje življenjsko obdobje v želji, da spoznajo vlogo starejših odraslih v lokalnem razvoju. To temo je predstavila prof. dr. Ana Krajnc.

Doc. dr. Dušana Findeisen je spregovorila o razvoju dejavnega državljanstva, navzoče pa je povabila, da si zamislijo, kakšna bi bila idealna starost in tako svobodno poiščejo tudi vsebine izobraževanja in delovanja starejših. Dragoceni so bili prispevki Lili Mahne z UTŽO v Cerknici, ki je predstavila spoznanja s konference o kompetencah v Oslu.

Predvsem pa so bila pomembna in vredna spoznanja o učenju in izobraževanju starejših in o najrazličnejših organiziranih oblikah delovanja članov različnih univerz za tretje življenjsko obdobje v dobro kraja, svoje in drugih generacij. Pripovedi in analize so pokazale prepletenost izobraževanja starejših z njihovim družbenim delovanjem v lokalnem okolju. Starejši odrasli so turistični vodniki, prevajalci, nudijo učno pomoč, uvajajo društva itd. Pomembno je, da imajo mesto med občinskimi svetniki, da delujejo

z roko v roki z drugimi, ki si prizadevajo za lokalni razvoj. Sklepi: dovolili si bomo svobodo ustvarjanja, razvili bomo metodologijo ugotavljanja potreb v lokalnem okolju in ustvarjanja projektov, več bo medsebojnih študijskih obiskov UTŽO-jev, svoja prizadevanja in dosežke za lokalni razvoj bomo objavljali v javnih občilih.

Oscar Dominguez, španski nadrealist

Pričevanje

Nova računalniška srečevalnica in predavalnica odpira vrata na Poljanski c. 6

Ljubljana, november 2010

Nova računalniška srečevalnica Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje je nastala s podporo donatorjev. Opremo so prispevali S&T Slovenija d.d., ISA.IT d.o.o. in Atida d.o.o. Opremljena računalniška srečevalnica na Poljanski 6 je odprta od 9.00 do 15.00 ure in je na razpolago vsem, ki si želijo uporabljati računalnik za študij ali brskanje po internetu, za vključevanje v mednarodne projekte itd.

Pričevanje

Gibanje Znaš, nauči drugega: Srečanje Znaš, nauči drugega

Ljubljana, 18. november 2010

Okrog štirideset udeležencev se je zbralo na sedežu UTŽO v Ljubljani. Vedoželjni so in pripravljeni so se učiti drug od drugega. Kdor se nečesa nauči, naj znanje prenese k drugim, je vodilo tega računalniškega opismenjevanja. Srečanje je omogočilo Ministrstvo za šolstvo in šport RS.

Pričevanje

Srečale so se učne dvojice »Znaš, nauči drugega«

Ljubljana, 16. september 2010

Pred nekaj meseci smo sprožili Znaš, nauči drugega, gibanje učenja računalništva v dvojicah. Zdaj so se dvojice srečale skupaj z Mašo Bizovičar in prof. dr. Ano Krajnc, ki projekt vodita. Med seboj so si izmenjali dosedanje izkušnje. Borut Lipovec je bil, denimo, mentor Tatjani Demšar kar ob njenem računalniku na njenem domu. Na začetku je Tatjana imela le

eno željo: naučiti se uporabljati elektronsko pošto za sporazumevanje s prijatelji. Zdaj so njene želje večje in širše. Izkazalo se je, da si mentorji želijo več didaktičnega znanja. Imajo občutek, da bi jim »strukture« za prenos znanja pomagale. Prve izkušnje bomo vgradili v nadaljnjo gradnjo gibanja.

Na podlagi vseslovenskega delovanja društva rastejo nove vsebine, ali pa te vzniknejo same v spodbujenem lokalnem okolju. Del Društva za izobraževanje za tretje življenjsko obdobje je seveda Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje. V elektronskih novicah Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje pogosto poročamo o delovanju drugih univerz.

Pričevanje

Bolje živijo med seboj in drug z drugim

Krško, januar 2010

Na Univerzi za tretje življenjsko obdobje Krško - v okviru Ljudske univerze Krško in Andragoškega centra Slovenije deluje študijski krožek z naslovom »Kako boljše živeti drug z drugim«. Člani študijske skupine na temelju teorije izbire psihiatra Williama Glasserja preučujejo, kako bolje živeti drug z drugim. Glasser je prepričan, da je želja po nadvladi in obvladovanju drugega bistvena težava v medsebojnih odnosih. Slušatelji se poglobljajo v teme kot so povezujoče in razdiralne navade, prepričanja, ki škodujejo odnosom, preživetje, osnovne potrebe in občutki, potreba po ljubezni, ljubeča spolnost in pripadnost, potreba po nadzoru in potreba po razvedrilu. Študijski krožek poteka pod mentorskim vodstvom Mihaele Planinc, deležen pa je nacionalne in občinske finančne podpore. Slušatelji se zavedajo, da jim bodo pridobljene vsebine še kako prišle prav pri sodobnem, hitrem utripu vsakdanjega življenja. (Vir: Zora Pevec, animatorica)

Pričevanje

Mislili so, da računalništva ne bodo potrebovali, a so se zmotili

Škofja Loka, marec 2010

Obletnice se v Škofji Loki vrstijo in tako so 15. marca nazadnje upihnili še peto svečko Univerze za tretje življenjsko obdobje pri Društvu upokojencev Škofja Loka. Zanimanje za izobraževanje v tretjem življenjskem obdobju tudi tu neustavljivo raste, saj ustreza resnični, pristni potrebi mnogih: potrebi po osebni rasti in sodelovanju v skupnosti. Nihče ni pričakoval, da bo iz začetnih treh študijskih krožkov v Škofji Loki zraslo danes že dvajset takih, ki delujejo na različnih področjih in obravnavajo različne teme: učenje tujih jezikov, spoznavanje zgodovine, medsebojnih odnosov, ustvarjalno izrazne dejavnosti. V zadnjih letih preseneča - ali pa tudi ne - izredno zanimanje za računalništvo, saj se je še nedavno mnogim zdelo, da tega znanja nikoli ne bodo potrebovali. Osemdeset let pri tem ni ovira, če gre za učenje z radostjo.

(Vir: Marta Satler)

Pričevanje

Festival medgeneracijskega učenja je združil mlade in stare - pogrešali so srednje generacije

Velenje, 22.- 23. marec 2010

Na Festivalu, poimenovanem »Učeča se skupnost«, pod okriljem Mestne občine

Velenje, so gimnazijci, člani Mladinskega centra, in Univerza za tretje življenjsko obdobje v Velenju razpravljali o sodelovanju med generacijami. V tradicionalnih družbah je bilo takšno sodelovanje samogibno, v postmodernejši družbi, pa ga je treba spodbuditi in organizirati. Zelo značilno so na srečanju »manjkale« srednje generacije, potopljene v delo in v ustvarjanje materialne osnove za družino. Krajevni razvoj, razvoj skupnosti, kultura in izobraževanje pa, tako se zdi, počivajo na mladih in starih. Njih bi veljalo podpreti v dobro nas vseh. (Vir: Marija Vrtačnik)

Pričevanje

V sedmih letih je študij na UTŽO v Sevnici zaključilo preko 1100 študentov

Sevnica, maj 2010

Konec študijskega leta je napočil tudi na UTŽO v Sevnici. Kje drugod kot na Liscí? Na radiu Krka je moč najti posnetek, ki priča o tem, pa tudi o učenju računalništva, fotografije, o pomenu družabne mreže Facebook za starejše, skratka o mreženju. V študijskem krožku »Življenje nas uči« se slušatelji Univerze za tretje življenjsko obdobje v Sevnici učijo razumeti svoje zapovedi in prepovedi, sebe same, pa tudi druge, pravi zapis.

Pričevanje

Člani društva Faros - Univerza za tretje življenjsko obdobje razsvetljujejo življenje v mestu in regiji že deseto leto

Portorož, Avditorij, 9. junij 2010

V tem času so prispevali k dobremu življenju vseh rodov, kajti »nevidno kulturno dediščino«, znanje in kulturo prenašajo nanje in se plemenitijo v sodelovanju z njimi. Univerza za tretje življenjsko obdobje v Piranu ponuja vrstnikom, starejšim in mlajšim rodovom zgled za drugačen, zavzet, dejaven način življenja v starosti, potrjuje vrednost vseživljenjskega izobraževanja in učenja. Ob tej priložnosti je na svečanosti v portoroškem Avditoriju župan ustanoviteljici in prvi predsednici Fanči Kuhar predal plaketo mesta za zasluge. Čestitkam se pridružuje mreža Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje.

Pričevanje

Gibanje Znaš, nauči drugega se širi. Vabljeni tudi vi na uvodno srečanje.

Kdaj? V torek, 9. novembra ob 12.15

Pred nekaj meseci smo začeli z gibanjem učenja računalništva v dvojicah Znaš, nauči drugega. Borut Lipovec je bil, denimo, mentor Tatjani Kobal Demšar, kar ob njenem računalniku, na njenem domu. Na začetku je Tatjana imela le eno željo: naučiti se uporabljati elektronsko pošto za sporazumevanje s prijatelji. Zdaj so njene želje večje in širše. Tovrstne izkušnje želimo deliti z vami. Vse vas, ki se želite prostovoljno učiti ali prenašati ali / in sprejemati znanje s področja samostojne uporabe računalnika, vabimo, da se nam pridružite dne 9. novembra ob 12.15 na Poljanski cesti 6. Prijavite se na številko 01 433 20 90 ali po elektronski pošti masa.bizovicar@guest.arnes.si. Gibanje Znaš, nauči drugega je finančno podprlo Ministrstvo za šolstvo in šport.

Večji projekti

Društvo za izobraževanje za tretje življenjsko obdobje in partnerske univerze za tretje življenjsko obdobje smo postali nosilci *Mreže za krepitev nevladnih organizacij na področju izobraževanja starejših odraslih*. Namen mreže je, da zbere in širi pridobljeno znanje na vse nevladne organizacije, ki si želijo uvesti izobraževanje starejših odraslih. Ni nujno, da so to zgolj izobraževalne organizacije, vsekakor pa morajo imeti povezovalno vlogo v okolju.

Knjižnica Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje

Specialna knjižnica univerze služi raziskovalcem, slušateljem, mentorjem ter tudi drugim posameznikom, ki preučujejo različna vprašanja starejših, bodisi osebna, bodisi družbena, še posebno pa študentom fakultet, ki prihajajo na organizirano študijsko prakso.

Gradivo je urejeno po lastnem sistemu, tj. glede na najpogostejša področja, ki smo jih prepoznali in prevladujoče ključne besede. Vsebinska področja, v katere je knjižnično gradivo razdeljeno, imajo vsako svojo oznako (v oklepaju) in so naslednja: raziskovalne naloge (RN), 45 naslovov, strokovne in predstavitvene publikacije UTŽO (SPU), 76 naslovov, izdelki študijskih krožkov (IŠK), 28 naslovov, študijska praksa študentov (ŠP), 24 naslovov, članki o izobraževanju starejših v Andragoških spoznanjih (ČAS), 17 naslovov, Andragoška spoznanja (AS), 47 naslovov, umetnost (U), 14 naslovov, umetnostna zgodovina (UZ), 18 naslovov, psihogeretrija (PG), 14 naslovov, starejši in prostovoljstvo (SiP), 45 naslovov, gerontologija (G), 75 naslovov, socialna gerontologija (SG), 108 naslovov, socialno varstvo (SV), 54 naslovov, narodopisje (NAR), 67 naslovov, andragogika (ANDR), 282 naslovov, jezikoslovje (JEZ), 22 naslovov, slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje (SU), 90 naslovov, drugo knjižno gradivo (DG), 205 naslovov, audio-video gradivo (AVG), 97 naslovov.

Skupaj: 1328 naslovov. Pregled knjižničnega gradiva je dostopen na naši spletni strani: www.univerza3.si.

VII. RAZISKOVALNO SPREMLJANJE DEJAVNOSTI DRUŠTVA

O delovanju Univerze za tretje življenjsko obdobje je bilo pod našim mentorstvom ali z našim avtorstvom opravljenih več raziskovalnih nalog in objavljenih več

znanstvenih člankov ali monografij. Sodelavci Univerze za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani pa so sodelovali kot avtorji tudi v drugih monografijah.

»Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani, stvaritev meščanov in vez med njimi« avtorice Dušane Findeisen.

Pričevanje

Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani: stvaritev meščanov in vez med njimi

Avtorica opiše prve korake Univerze za tretje življenjsko obdobje v Izobraževalnem centru za tuje jezike, vlogo slušateljev in nje same pri tem, nastanek Univerze za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani ter Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje. Delo ima povzetek v angleškem jeziku, opremljeno je z indeksom in je tudi zaradi uporabljene (sprva nepriznane) metodologije brez primere v evropskem prostoru, vsaj na področju izobraževanja starejših odraslih. Delo je finančno podprla MOL.

Izšlo je delo »Prestari za učenje? Vzorci izobraževanja in učenja starejših« avtoric Sonje Kump (članice društva) in Sabine Jelenc-Krašovec. Delo je izšlo tudi v angleškem jeziku.

Nives Ličen, članica upravnega odbora društva, je bila urednica monografije Intergenerational Learning, v kateri Dušana Findeisen sodeluje z dvema člankoma: *Do we understand the role and mission of intergenerational projects?* in *Is there a difference?*

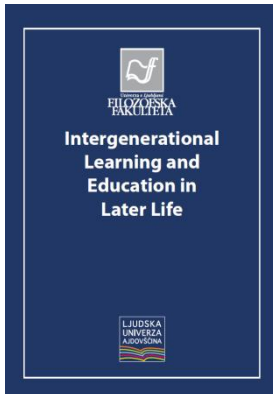
Pričevanje

Nova znanstvena monografija

Intergenerational Learning And Education In Later Life, Nives Ličen (ur)

Ljubljana, 1. junij, 2010

V sodelovanju med Filozofsko fakulteto in Ljudsko Univerzo v Ajdovščini je izšlo delo z gornjim naslovom, kjer se avtorji, tudi sodelavci UTŽO, ukvarjajo z vprašanjem, ki je zdaj v središču družbene in politične pozornosti; kako z izobraževanjem, ki povezuje generacije utrditi družbene vezi.

VIII. MENTORSTVO IN SVETOVANJE RAZISKOVALNE IN DRUGE NARAVE ŠTUDENTOM V TERCIARNEM IZOBRAŽEVANJU, SODELOVANJE Z VISOKIM ŠOLSTVOM

Študenti, ki smo jim v letu 2010 nudili mentorstvo in svetovanje so prišli z naslednjih fakultet oziroma so bili vpisani v študij na naslednjih študijskih smereh: Fakulteta za družbene vede: 1, Filozofska fakulteta: geografija in francoščina: 3, pedagogika in andragogika: 4, zgodovina in pedagogika: 1, pedagogika in andragogika - svetovanje ob izposoji: 11. Teološka fakulteta: 4, University of Kent – psihologija: 1

Na Univerzi za tretje življenjsko obdobje se je tako v letu 2010 zvrstilo 14 dodiplomskih in podiplomskih študentov. Ob našem so-mentorstvu ali mentorstvu so pri nas opravili andragoško, geragoško, socialno gerontološko in drugo prakso ali raziskovanje.

Eva Belčič s Fakultete za družbene vede v Ljubljani je v okviru predmeta Komunikologija pri nas opravila raziskavo o spreminjajočem se poslanstvu Univerze za tretje življenjsko obdobje v odnosu do spreminjajočih se družbenih potreb.

Kaja Jenkole, Neža Gerbec in Teja Horvat, študentke geografije in francoščine s Filozofske fakultete v Ljubljani so preučevale motive starejših študentov za učenje geografije v študijskih skupinah Geografija Slovenija pri prof. dr. Juriju Kunaverju.

Maja Vrečko in Matic Borštnak, študenta Teološke fakultete, sta v sklopu predmeta Pedagoška psihologija opravila hospitacije v študijskem krožku za slikarstvo pri mentorju Simonu Hostniku in preučevala delo v krožku z vidika andragoških načel (načelo permanentnosti, funkcionalnosti, demokratičnosti, prostovoljnosti, raznovrstnosti, dinamičnosti, integriranosti in aktivne udeležbe).

Martin Golob in Marko Stegnar, študenta Teološke fakultete, sta v študijskem krožku Človek in njegove pisave spoznavala preplet metod teoretičnega in praktičnega dela v krožku.

Patricia Konrad, študentka zgodovine in pedagogike Filozofske fakultete v Ljubljani, je v okviru pisanja svoje diplomske naloge na temo Pouk in učenje zgodovine v formalnem in neformalnem izobraževanju odraslih, hospitala v študijskih skupinah zgodovine na Univerzi za tretje življenjsko obdobje pri mentorici Ani Jevševar.

Mojca Delac, študentka magistrskega študija psihologije na University of Kent v Veliki Britaniji, je v študijskih skupinah za medsebojne odnose pri mentorici prof. dr. Ani Krajnc izvedla raziskavo Stališča Slovencev do aktualnih družbenih tem.

Urša Lipar, Jelena Brezovec, Bojana Jukič in Katarina Jureš, študentke pedagogike Filozofske fakultete v Ljubljani, so na Univerzi za tretje življenjsko obdobje preučevale metode učenja v študijskih skupinah starejših (dialoško učenje, diskusijsko učenje, razgovorna metoda, ekskurzija, analiza del, metoda komunikacijskih iger, miselni vzorci, delo v parih in podskupinah, delo s pisnimi viri, analiza primerov iz prakse, raziskovalno učenje itd.).

V letu 2010 je bilo 11 študentov različnih fakultet Univerze v Ljubljani deležnih strokovnega svetovanja ob izposoji knjižničnega gradiva iz specialne knjižnice Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje.

Nina Cenkar pod vodstvom Dušane Findeisen pripravlja diplomsko delo: »Podoba telesa v izobraževanju starejših odraslih«.

Dušana Findeisen je pripravila program dveh študijskih predmetov za Fakulteto Doba v Mariboru: Medgeneracijsko povezovanje in Menedžment v socialnem delu.

Pričevanje

Tradicija ostaja in gre dalje. Na študijski praksi na Univerzi številni študenti fakultet

Ljubljana, januar 2010

V Nacionalnem programu reform Slovenije za doseganje ciljev Lizbonske strategije je najti zahtevo v okviru bolonjske prenove: sodelovanje visokošolskih ustanov s socialnim okoljem, torej tudi organizacijami civilne družbe. Kar zadeva Filozofsko fakulteto in UTŽO v Ljubljani, sodelovanje teče že petindvajset let, nenazadnje tudi zato, ker je UTŽO zrasla iz medgeneracijskega sodelovanja univerzitetnih učiteljev in mladih študentov andragogike. Tradicija ostaja in gre dalje! UTŽO že 25 let tesno sodeluje s posameznimi oddelki na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Iz vrst njihovih učiteljev, pa tudi najboljših študentov, ki se udeležujejo študijske prakse na UTŽO, pride tudi prenekateri mentor ali mentorica. K temu pripomorejo mentorirani programi študijske ali raziskovalne prakse, ki se jih sleherno leto udeleži več kot šestdeset študentov.

Dušana Findeisen se je vključila v zasnovo programov fakultete Doba iz Maribora. Programi naj bi bili v podporo izobraževanju starejših in reševanju njihovih vprašanj.

Pričevanje

Znanje o starejših tudi za podiplomce

Maribor, avgust 2010

Fakulteta Doba v Mariboru pripravlja nov magistrski študij, ki obravnava ljudi v poznejših letih življenja. Programi kot npr. Organiziranje in menedžment socialnih dejavnosti se dotikajo tudi socialno varstvenih vprašanj starejših, predvsem pa so namenjeni pridobivanju vodstvenih zmožnosti na teh področjih. Upoštevajoč dejstvo, da smo v družbi znanja, kjer naj izobraževanje poteka vse življenje in ob dejstvu, da živimo v starajoči se družbi, se zdijo novi podiplomski študijski programi, ki jih na tej fakulteti vodijo na daljavo, nadvse dobrodošli.

IX. SODELOVANJE Z NEVLADNIMI ORGANIZACIJAMI, VLADNIMI ORGANIZACIJAMI, USTANOVAMI IN PODJETJI

Na Univerzi smo z opazovanjem »negativne« prakse nekaterih vzhodnoevropskih dežel, kjer se je civilna družba komaj pričela oblikovati podobno kot v Sloveniji, in kjer so bile organizacije civilne družbe vsaka sebi, zgodaj spoznali, da se moramo čimbolj partnersko povezovati z javnimi in civilnimi organizacijami. Tako smo navezali vrsto trajnejših oblik sodelovanja in medsebojne pomoči s Slovensko filantropijo, Inštitutom Antona Trstenjaka, Zvezo društev upokojencev, CNVOS-om, Ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve ter Vladnim svetom za sožitje generacij in kakovostno starost, Ministrstvom za šolstvo in šport, Evropsko platformo staranja (AGE), Mestnim kinom Kinodvor, revijo Vzajemnost itd. O povezovanju priča tudi letošnja poslanica predsednice Ane Krajnc.

Pričevanje

Poslanica predsednice Ane Krajnc in sodelavcev na pragu novega leta

Na duri trka novo leto, trkajo novi dosežki in radost skupnega ustvarjanja. Kakšno bo to leto, je odvisno od nas, od naših vrednot, prepričanj, znanja. Odvisno bo od našega zaupanja, da zmoremo postoriti to in ono zase, za bližnje, pa tudi za skupnost. Ob tej priložnosti smo v mislih tudi s številnimi posamezniki, ki ne sodelujejo več z nami, a so svoje nemalokrat povsem prostovoljno delo vtkali v rast Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje. Njim, slušateljem, animatorjem, mentorjem, sodelavcem, članicam mreže Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, članom projektov IANUS, AESAEC, SENIOR, EMIL, Filozofski fakulteti v Ljubljani, reviji Andragoška spoznanja, Društvu študentov andragogike in pedagogike, Andragoškem centru Slovenije, Andragoškem društvu Slovenije, organizaciji AGE, RTV Slovenija, Narodnemu muzeju Slovenije, Slovenskemu etnografskemu muzeju, Arhitekturnemu muzeju Ljubljana, Zvezi društev upokojencev, Slovenski filantropiji, Inštitutu Antona Trstenjaka, Svetu za kakovostno starost in medgeneracijsko sodelovanje, Ministrstvu za šolstvo in šport RS, Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve RS, Ministrstvu za javno upravo RS, Mestni občini Ljubljana, sponzorjem ISA. IT. d.o.o., ATIDA d.o.o., S&T Slovenija d.d., mnogim drugim podpornikom in somišljenikom (če jih na tem mestu ne imenujemo, naš dolg do njih zato ni nič manjši), želimo, da vstopijo v prav takšno, z učenjem, ustvarjanjem in radostjo izpolnjeno leto. Vsem tudi iskrena hvala za sodelovanje.

V pogovoru, projekt EMIL, Lizbona

Pričevanje

Kinodvor na obisku na Univerzi za tretje življenjsko obdobje

Ljubljana, julij 2010

»Tudi v naslednjem letu se nadaljuje sodelovanje Kinodvor v Ljubljani in Univerze za tretje življenjsko obdobje«, smo sklenili ob obisku Barbare Kelbl, Kinodvor. Zatrдила je, da že pripravlja program in tradicionalna srečanja ob kavi po vsaki projekciji, enkrat na mesec, v sredo dopoldne. Lahko si boste ogledali izbrane filme in se o psiholoških in družbenih vprašanjih ter o vprašanih filmske govornice po projekciji vsakokrat tudi pogovarjali z Mirjano Borčič, slovensko filmsko pedagoginjo in njenimi gosti. Tudi mentorji z Univerze bomo med gosti. Ogledali si boste lahko nekaj slovenskih filmov z gosti, ki so v filmih sodelovali, pa tudi najboljše filme iz sodobne filmske produkcije: Katalin Varga denimo, grozljiva, a tudi prelepa pripoved o maščevanju in občutljivem razmerju med nasilnežem in žrtvijo, nemški film *Beli trak...* o razmerjih na protestantskem podeželju tik pred prvo svetovno vojno, kjer so ljudje ujeti med zapovedi vere, socialnega okolja, kulture in tradicije. To niso filmi za razvedrilo, to so filmi, ki nas navajajo na razumevanje ljudi in sveta, na lepoto. Študenti ljubljanske UTŽO se že postali stalni gosti v Kinodvor. Dobro bi bilo, če bi se tako, enkrat na mesec, v Ljubljano pripeljali tudi študenti drugih UTŽO. Ogled filma in pogovor sta močno doživetje, pa tudi vir učenja.

Pričevanje

Univerza med gostitelji Gostije Poljane

V goste ste vabljeni v nedeljo 4. julija od 14.00 do 22.30 ure

Ulično gledališče Ana Desetnica z dogodkom Gostija Poljane že drugo leto zapored povezuje prebivalce in organizacije v soseski Poljane. Tudi na letošnji gostiji bo med gostitelji Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani, ki se bo predstavila z »Butalci so med nami« in s fotografsko razstavo »Tretje oko«, ki jo pripravlja študijski krožek Umetnost fotografiranja. Zgodbam o Butalcih, ki jih bodo prebirali člani študijskega krožka Umetnost pripovedovanja, lahko prisluhnete ob 15.30 in 17.30 uri v parku ob Streliški in Zarnikovi ulici, fotografije pa bodo na ogled od 16.00 do 19.00 ure na sedežu Univerze, Poljanska cesta 6. Gostija odpira vrata v nedeljo 4. julija. Vabljeni! (Vir: Alijana Šantej)

Pričevanje

Starost je v glavah ljudi - okrogla miza na posvetovanju Zveze društev kadrovskih delavcev

Portorož, 10. junij 2010

Kadrovski delavci bodo razmišljali o svoji vlogi v starajoči se družbi, o pokojninski reformi ter o dejavnem staranju. Posvetovanja se udeležujejo dr. Ivan Svetlik, minister za delo, družino in socialne zadeve, prof. dr. Janez Mayer z Univerze v Mariboru, doc. dr. Dušana Findeisen in drugi.

Pričevanje

Pijete ga že več kot štirideset let in radi ga imate

Ljubljana, 26. marec 2010

Nad 40 slušateljev se je udeležilo vodenega obiska Ljubljanskih mlekarn. Preoblečeni v bele zaščitne halje z maskami na obrazu, so si ogledali proizvodnjo in prisluhnili pred stavitvi strokovnjakov. Beseda je tekla o proizvodnji, prizadevanjih za tržni delež, dobrih delovnih okoliščinah, kakovosti izdelkov, odgovorni uporabi konzervansov, načinih zbiranja mleka, razbijanju maščob itd. Alpsko mleko prihaja z Dolenjske in Savinjske pokrajine, pravijo. Obisk se vključuje v niz obiskov industrijskih in drugih organizacij. Slušatelje UTŽO zanima proizvodnja v farmacevtski industriji, radi bi si ogledali tudi Gorenjko. (Vir: Alijana Šantej)

Velik del delovanja Društva za izobraževanje za tretje življenjsko obdobje je sodelovanje z javnimi nacionalnimi ustanovami, pri čemer društvo zagovarja starejše odrasle in pomen njihovega izobraževanja in si prizadeva za ureditev tudi drugih vprašanj starejših.

Pričevanje

Je malo delo študentov, upokojencev in nezaposlenih rešitev

Ljubljana, 15. februar 2010

*Desete seje Vladnega sveta za sožitje generacij in kakovostno starost se je udeležila njena članica doc. dr. Dušana Findeisen. Seja je bila posvečena tudi obravnavi predloga Zakona o malem delu. Malo delo študentov, upokojencev in nezaposlenih naj bi potekalo po nekakšni »študentski« napotnici, trajalo naj bi manj kot 15 ur na teden. Ne bi smelo preseči plačila v višini 7000 evrov letno, obdavčeno naj bi bilo z 18 % dajatev, od tega dela pa naj bi delodajalci plačevali tudi prispevke za socialno in zdravstveno zavarovanje. Izbrali bodo koncesionarje, ki bodo opravljali enako delo kot doslej študentski servisi. Naš vtis je, da predlog zakona »odpravlja« predvsem dokaj sporno »študentsko delo« in tako bolj malo podpira zaposlovanje upokojencev in njihovo integracijo v družbo. Tudi v drugih evropskih državah poznajo podobne, a tudi drugačne, posebne rešitve za zaposlovanje upokojencev z nizkimi pokojninami. Denimo, od leta 2005 dalje lahko francoske družine prejmejo vavčer, imenovan ček storitev za posameznika (fr. *cheques emplois service*). Pri plačevanju storitev pa je družina, ki sprejme na delo upokojenca, deležna finančne podpore do višine 50 % plačila, ki pa jo prejme šele na koncu finančnega leta. Študije kažejo, da je ukrep preveč zapleten, da bi bil učinkovit.*

Ana Krajnc v pogovoru z ministrom za šolstvo in generalno sekretarko ZLUS

Pričevanje

V novo Strategijo kakovostnega staranja naj se previdneje zapišejo nekateri postulati

Ljubljana, 29. in 30. julij 2010

Na Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve so se konec julija srečevale žariščne skupine z namenom, da prispevajo svoj pogled na posamezna vprašanja, zajeta v Strategiji. Univerza za tretje življenjsko obdobje in Ministrstvo za šolstvo sta uskladila svoje poglede in prispevala svoj pogled na vprašanja izobraževanje različnih starostnih skupin starejših odraslih in na osveščanje o potrebnosti izobraževanja starejših in medgeneracijskega sodelovanja. Univerza se nikakor ne more strinjati s Strategijo v tistem delu, kjer je govor o »starostno odvisnih skupinah«. Gre za evfemizem, ki nadomešča pridevnik »vzdrževane« (družbene skupine). Starejši naj bi postali »starostno odvisni« pri 65-tih letih starosti. Trditev je nesmiselna in nevarna in nehote usmerjena proti željam po uveljavljanju dejavne starosti.

Pričevanje

Tamara Jare pri varuhinji človekovih pravic

Ljubljana, 24. maj 2010

Zloraba starejših je bila tema pogovora varuhinje s predstavniki nevladnih organizacij. Tamara Jare je opozorila na škodljivost reklam, ki starejše prikazujejo kot betežne, takšne, ki jih mladi v nogometni (družbeni) igri pobijejo na tla in premagajo, vse do trenutka, ko ti zaužijejo čokoladno tablico ... (starejšim ne preostane drugega kot da so potrošniki), prave znamke seveda. Sporočilo reklame je sicer skrito diskriminatorno: »Če si lačen, ne moreš ...«, berimo »Če si star, ne moreš ...«.

Pričevanje

V žariščnih skupinah Andragoškega centra Slovenije

Ljubljana, 20. septembra 2010

Tamara Jare in doc. dr. Dušana Findeisen sta izmenjali znanje o starejših odraslih, mentorjih starejših odraslih, o izobraževalnem procesu v žariščnih skupinah ACS Promocija učenja odraslih v kontekstu aktivnega staranja z drugimi predstavniki univerz za tretje življenjsko obdobje, ljudskih univerz, društev upokojencev in Zveze društev upokojencev ter drugih nosilcev izobraževanja starejših odraslih. Namen? ACS pripravlja elektronsko obliko izobraževanja mentorjev na področju izobraževanja starejših odraslih.

Kulture so različne, tudi znotraj ene same družbe

Ljubljana, 28.-29. januarja 2010

Letošnji Pedagoško - andragoški dnevi na Oddelku za pedagogiko in andragogiko na Filozofski fakulteti v Ljubljani so bili posvečeni kulturam in učenju različnih družbenih skupin. Ana Krajnc je predavala o učnih načinih in disleksiji. Z vprašanjem disleksije pri odraslih in njenimi prednostmi smo se na Univerzi za tretje življenjsko obdobje pričeli poglobljeno ukvarjati v Grundtvigovih projektih Forward in Forward Trainer. Sonja Kump in Sabina Jelenc Krašovec sta spregovorili o vprašanjih medgeneracijskega izobraževanja.

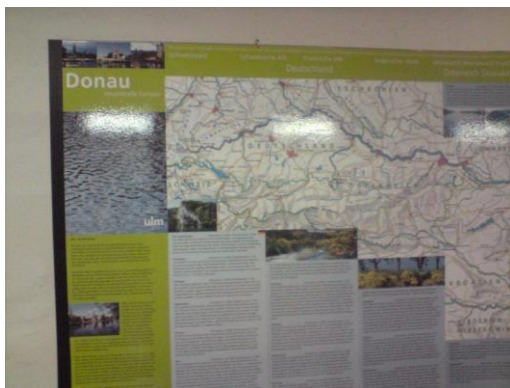
Pričevanje

Ljubljana bo prestolnica knjige

Od aprila dalje bo Ljubljana prestolnica knjige in takrat bo poseben sklop dejavnosti v mestu namenjen spodbujanju branja v tretjem življenjskem obdobju. V ta namen se bodo študenti andragogike s Filozofske fakultete v Ljubljani povezali s študenti univerz za tretje življenjsko obdobje. Pripravili bodo prireditve, ki naj bi krepile ozaveščenost o pomenu branja, kajti dovolj bi bilo, da bi ljudje prenehali brati in že bi izginile naše kulture in civilizacija.

X. MEDNARODNO SODELOVANJE

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje se je pred desetimi leti prva v Sloveniji vključila v programe Grundtvig. Tudi v letu 2010 je vodila nekatere projekte: AESAEC, SENIOR, EMIL, v pripravi je bil projekt DANET. Vse projekte sofinancira Evropska komisija znotraj programa Grundtvig - Vseživljenjsko učenje in Evropa za državljane.

Člane projekta Danet sta sprejela župan mesta ULM in direktor

Pričevanje

Prijateljstvo 2010

Alicante, marec 2010

Iz španskega mesta Alicante, kjer je potekalo zadnje srečanje v projektu SENIOR, se vračajo člani študijskega krožka za angleški jezik na UTŽO v Ljubljani pod vodstvom mentorice mag. Majde Ažman Bizovičar. Prinašajo tudi predlog nadaljnega sodelovanja, tj. spletni časopis Babel Post. Za časopis, ki bo skupno delo starejših študentov iz petih držav, lahko prispevate članke v angleškem in španskem jeziku. Projekt financira Evropska komisija.

(Spletna stran: <http://www.proyectosupua.es/babelpost>, uporabniško ime: senior. Geslo: friendship2010)

Pričevanja

Učenje v tretjem življenjskem obdobju - polje neskončnih možnosti

Regionalno svetovalno središče bo potekalo v prostorih Ljudske univerze v sredo, 20. januarja, Cankarjeva 33, Koper. Pričetek ob 9.00 uri. Sodelujejo Mojca Brank z

Univerze za tretje življenjsko obdobje v Kopru in člani projekta SENIOR z Univerze za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani.

V projektu AESAEC smo se srečali večkrat nazadnje v Bruslju, kjer je Dušana Findeisen predavala o tem, kako in koliko so evropski skladi zanimivi za starejše odrasle. Predstavila je tudi učbenik, ki je nastal v projektu z naslovom *Mi vsi smo Evropa*. Dušana Findeisen in Vojka Melinc sta učbenik tudi prevedli, kakor tudi publikacijo Green Paper izobraževanja starejših. Projekt smo predstavili tudi na Festivalu za tretje življenjsko obdobje.

V okolju Sklada Calouste Gulbenkian v Lizboni se je Tamari Jare utrnila zamisel o vrtnih prostovoljcih

Pričevanje

Sklad Calouste Gulbenkian podpira izobraževanje, kulturo, družbeni razvoj

Lizbona, 24. in 25. oktober 2010

Pod okriljem in finančni pomoči tega sklada, ustanovljenega leta 1956, se je odvilo drugo srečanje evropske mreže EMIL. Slovenska univerza je so-ustanoviteljica evropske mreže EMIL, ki raziskuje in predstavlja medgeneracijsko učenje. Na srečanju so ustanovili delovne podskupine za področja, ki naj postanejo izobraževalna in povezovalna področja generacij: zdravje, lokalna skupnost in njen razvoj, upravljanje s starostjo na delovnem mestu in dejavno staranje, prostovoljstvo, politika na področju med-generacijskega izobraževanja. Tamara Jare je postala članica upravnega odbora te mreže, Dušana Findeisen pa je prevzela odgovornost za podskupino, ki raziskuje dejavno staranje. Mreža, ki ima namen postati svetovna mreža, se povezuje s podobno azijsko mrežo, četudi slednja medgeneracijsko izobraževanje in učenje preučuje in spodbuja zgolj znotraj družine, ki je pomembna medgeneracijska učna enota.

Žariščna skupina EMIL v Ljubljani

Delo na projektih se ni ustavilo in sredi poletja smo v Ljubljani gostili ožji odbor projekta EMIL. Vključili smo se tudi v pripravljalni odbor te mreže za pripravo mednarodne konference o medgeneracijskem izobraževanju.

Pričevanje

Projekt Lara, projekt vseživljenjskega staranja in izobraževanja

Hamburg, 15. oktober 2010

V imenu Age Platform Europe se je Dušana Findeisen kot izvedenka AGE udeležila zaključne konference v organizaciji Zveze ljudskih visokih šol Hamburgu s predavanjem O čem in zakaj se starejši želijo izobraževati. Ljudske visoke šole v Hamburgu igrajo pomembno vlogo vse od Weimarske republike sem, ko so številne med njimi bile ustanovljene, kajti »demokracija brez znanja je pesek v oči« je dejal Nocila de Condorcet. V projektu LARA so pripravili učbenik za vse, ki jih v izobraževanju zanimajo vprašanja staranja in učenja ob življenjskih prelomnicah. Partnerica v projektu in soavtorica učbenika je tudi Zveza društev upokojencev Slovenije. Učbenik omogoča mentorjem, da spoznajo metode recipročnega in vzajemnega učenja starejših odraslih, da razvijejo občutljivost za vprašanja starosti in staranja.

<http://www.laraproject.net/>

Društvo je izjemno dejavno v mednarodnem prostoru, tako v strokovnem kot v političnem pogledu. Strokovno sodelovanje s tujimi ustanovami vzpostavlja predvsem Inštitut za izobraževanje in razvoj UTŽO s številnimi predavanji, projekti. Društvo pa sodeluje tudi politično. Dušana Findeisen je bila nominirana v ekspertno skupino AGE Platform Europe, ki je zadolžena za zaposlovanje in izobraževanje starejših. V Imenu AGE Platform Europe se je Dušana Findeisen udeležila srečanj ekspertov. V nadaljevanju sledi vsebinski del poročila takšnega srečanja v mesecu juniju 2010.

Pričevanje

V Berlinu mladi in starejši v skupnem učenju

Berlin, 9.-10. december 2010

V Berlinu se je odvilo srečanje INTERGENERATIONES za pripravo konference o povezovanju izobraževanja mladih z izobraževanjem starejših. Udeležili sta se ga Dušana Findeisen in Vojka Melinc. Razprava je tekla o tem, da naj se izobraževanje

mladih odpre za izobraževanje starejših in obratno, pa tudi o internacionalizaciji dela izobraževalnih organizacij, o procesu, ki ga ni moč izvesti v letu ali dveh, a ga velja sprožiti. Ta proces se je na UTŽO pričel že ob njenem nastanku, intenzivneje pa poteka zadnjih deset let v številnih evropskih projektih, v katerih se rojevajo zamisli za nove izobraževalne programe doma, sodelovanje strokovnjakov in naših slušateljev z vrstniki in mladimi iz evropskih držav.

Pričevanje

Poročilo o srečanju izvedeniške skupine, Age Platform Europe, Bruselj

25. 11. 26.11 2010

Na srečanju sem predstavila svoj prispevek in spoznanja s srečanju v Hamburgu, kjer sem predstavljala Belgijo, oziroma AGE skupaj z Alanom Smithom iz Evropske komisije.

Predstavila sem vsebino svojega referata v Hamburgu in nastajajočo mrežo za krepitev nevladnih organizacij na področju izobraževanja starejših, ki jo podpirata Ministrstvo za javno upravo in Evropski socialni sklad. Mreža je informacijske, sodelovalne in organizacijske narave in je namenjena obravnavi vprašanj starejših ter seveda izobraževanju starejših odraslih.

Skupaj smo udeleženci zvedeli ali dorekli naslednje:

- Evropska komisija razmišlja o uvedbi košarice blaga in storitev za starejše.
- v pripravi je evropska akcija za uveljavitev minimalnega dohodka (v Nemčiji ga ne poznajo). Pokojnine bodo usklajene tudi z minimalnim dohodkom.
- določen je bil prag revščine in sicer 60 % povprečnega dohodka v državi.

STAREJŠI DELAVCI

Postavilo se je vprašanje produktivnosti starejših delavcev (stereotip).

Po predstavljenih študijah se zdi navzočnost različnih generacij v delovnem okolju nujna.

Raziskave kažejo, da brez navzočnosti mlajših in srednje proizvodnost starih upade za 50 %, ob navzočnosti mlajših pa le za 8 %.

Starejši delavci so bolj motivirani.

Starejši delavci so prožnejši, saj so pripravljeni delati s skrajšanim delovnim časom.

Starejši delavci so manj odsotni z dela iz zdravstvenih razlogov.

Starejši delavci so potrebni, ker poznajo kulturo posameznega podjetja ali ustanove.

»Ko iz podjetja odide v pokoj zadnji človek, ki je doživel krizo ali zlom podjetja in nato njegov ponoven vzpon je to za podjetje neprecenljiva izguba in možnost, da ob prvi krizi propade«.

Starejši imajo razvit smisel za zgodovino in za učenje, ki ga poznavanje zgodovine omogoča.

Starejši delavci so potrebni kadar je »klientela« starejša.

Starejšim delavcem so pomembne druge stvari kot so pomembne mlajšim od njih.

Starejši ljudje so pomemben del starostno različnega delovnega kolektiva.

Zadržati starejše delavce na delovnem mestu je tudi z ekonomskega vidika ceneje za delodajalca, za lokalno skupnost in za družbo v celoti.

Starejši delavci so bolj zvesti podjetju kot mlajši. V povprečju ostanejo tam 10 let, mlajši pa 5 let.

Starejši potrošniki so najbogatejši med 50-im in 60-im letom starosti, tega naj bi se

podjetja zavedala, njim so najbližji starejši zaposleni.

Starejši delavci so žrtev ageizma različnih delov podjetja. Odpor do starejših delavcev imajo predvsem vodje kadrovskega sektorja.

Skupinska kultura je ageistična, zavračaj starejše delavce, ne zato, ker niso dobri, pač pa ker so stari.

Situacija v Veliki Britaniji : povprečna upokojitvena starost je 63,8 let. V zadnjem desetletju se je pričakovana življenjska doba povečala za 3 leta. Postavlja se vprašanje zdrave pričakovane življenjske dobe...

SODELOVANJE Z JAVNIMI OBČILI - PRIČEVANJA IN OZAVEŠČANJE O POLOŽAJU STAREJŠIH

Društvo za izobraževanje za tretje življenjsko obdobje ima jasno javno poslanstvo in svoje delo pospremi z redno javno kampanjo. Pri tem se ne dotika zgolj izobraževanja starejših, marveč celote vprašanj starejših, ki jih zazna v slovenskem in mednarodnem prostoru.

Spletne novice Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje

V obdobju januar – december 2010 smo izdali štirinajst številčk spletnih novic Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje, ki jih pošiljamo na več kot 1500 elektronskih naslovov: slušateljem, mentorjem in sodelavcem Univerze za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani in po Sloveniji, strokovnjakom na področju andragogike, geragogike, socialne gerontologije, medicine, psihologije, oblikovalcem lokalnih in nacionalnih politik, študentom v terciarnem izobraževanju, sorodnim organizacijam, novinarjem in širši javnosti. Novice so namenjene utrjevanju znanja in vedenja o vprašanih starejših, spodbujanju časa primernejšega pogleda na starost, novih socialnih vlog starejših in dejavnega staranja.

Domača spletna stran, elektronske in pisne okrožnice, oglasne deske

Slušatelje, mentorje, mrežo slovenskih univerz in širšo javnost seznanjamo o tekočih dogajanjih, novostih in dogodkih tudi na domači spletni strani www.univerza3.si, v rubrikah: novosti, obvestila slušateljem, obvestila animatorjem, obvestila mentorjem, Slušatelje in še posebej animatorje obveščamo o tekočih dogajanjih s pisnimi in elektronskimi okrožnicami ter z obvestili na oglasnih deskah na sedežu Univerze. Oglasne deske so tematsko razporejene po naslednjih področjih: (a) Novice UTŽO Ljubljana in mreže slovenskih univerz, (b) UTŽO v mednarodnih projektih, (c) UTŽO v javnih občilih, (č) Novice iz partnerskih ustanov, (d) Kritični razmislek o poznejših letih in o vsem drugem.

Stran U3 v Vzajemnosti. Sodelovanje z Europa Donna

Z revijo Vzajemnost smo vzpostavili trajno sodelovanje. Na tej strani objavljamo svoja kritična in druga razmišljanja o vprašanih starejših, poročamo o izobraževanju, sprejemamo sodelovanje študijskega krožka za novinarstvo. Člani tega študijskega

krožka pa svoje članke objavljajo tudi v reviji Evropa Donna.

Radijske, televizijske oddaje, nastopi na domačih in tujih tleh

Redno sodelovanje imamo z radiem Slovenija 1 in novinarko Lucijo Fatur ter drugimi novinarji iz ekipe. RTV. Pogosto sodelujemo tudi v drugih lokalnih okoljih, na njihovih radijskih postajah (Radio Sora, Radio Gorenc itd).

Pričevanje

Znova v oddaji STORŽ na Radio Slovenija 1

Ljubljana, 23. september 2010

V programu Radio Slovenija 1 je novinarka Lucija Fatur spregovorila z gosti o novem študijskem programu Pametno z denarjem. Živimo v ekonomistično naravnani družbi, zato je znanje o denarju pomembno. O tem je pripovedovala mentorica mag. Mateja Bitenc. Slušateljica Anamarija Rančič pa je priznala, da je od obiskovanja enega programa postala slušateljica v več kot petih študijskih skupinah in kulturna mediatorica v Narodnem muzeju Slovenije.

Pričevanje

Omizje, RTV Slovenija

Ljubljana, 6. oktober 2010

Andreja Smolič, prof. dr. Ana Krajnc in doc. dr. Dušana Findeisen so sodelovale na okrogli mizi, ki jo je vodila Jasna Tepina, o starejših, njihovih zmožnostih in potrebah. Razprava je tekla o vlogi izobraževanja starejših za lokalni razvoj. Slišali smo več poudarkov tudi na temo, da bi veljalo starejše podpreti v njihovih prizadevanjih za sodelovanje v družbenem in ekonomskem razvoju, pri tem pa jim pustiti svobodo in jih ne omejevati s številnimi zakonskimi omejitvami in predpisi.

Pričevanje

Findeisen D., Živec M.

Ljubljana, 21. december 2010

Andragoški center Slovenije pripravlja film o dejavnem staranju. Marko Živec, slušatelj angleškega jezika in geografije, je za ta film predstavil svoje misli o vseživljenjskem učenju: »Dokler živimo, se učimo. V tem ni nič posebnega! Učenje je nezavedno, kadar pa ga osvestimo, ga lahko tudi usmerjamo k ciljem, se izobražujemo«. Pripovedoval je še o pridobivanju znanja angleškega jezika, ki se je prelilo v mentoriranje starejših brezposelnih. Dušana Findeisen je za tem podala teoretični okvir dejavnega staranja. Poudarila je, da to ne pomeni delati dlje, ali pač, temveč še vrsto drugih reči: biti povezan z drugimi generacijami, biti zmožen svetovanja, izobraževati se za plačano ali prostovoljno delo, upravljati s svojim življenjem, sodelovati v lokalni skupnosti, postaviti si mesto v spreminjajoči se družini in družbi itd.

Pričevanje

Po šestindvajsetih letih znova skupaj v radijskem studiu v oddaji Univerza, stvaritev meščanov

Ljubljana, 7. julij 2010

V seriji oddaj *STORŽ*, ki jih pripravlja novinarka Lucija Fatur, so se srečali študenti prve generacije Milica Rituper, Jože Penca in njuna nekdanja mentorica Dušana Findeisen. »Takrat (leta 1984) smo bili še mladi upokojenci,« je dejala Milica Rituper. »Metoda je bila takšna, da smo se med seboj povezali v družino, da smo bili vsi enaki ne glede na izobrazbo, da mo bili blizu življenju in (francoski) kulturi.« »Mene je zanimal predvsem organizacijski del te univerze, kako stvari postaviti na noge, jih skleniti v sistem,« je pristavil Jože Penca, ki je za nekaj časa postal tudi njen predsednik. Seveda je bilo veliko tudi težav, saj Univerza ni kar narejena, marveč je nastajala korak za korakom, leto za letom, z veliko raziskovanja, prostovoljnega dela, ob pomoči verige številnih ljudi. Doživela je veliko uspehov, pa tudi opotekanja in razočaranj ni bilo malo, saj je za »centre moči izobraževanje starejših odraslih dolgo bilo obrobne pomena,« kot pravita Sonja Kump in Sabina Jelenc-Krašovec.

Predstavitve monografij, javne prireditve v sodelovanju z drugimi organizacijami

Pomemben del javne kampanje so tudi različni javni nastopi.

V nadaljevanju besedila predstavljamo le nekaj pričevalnih zapisov o sodelovanju z javnimi občili. Več glej: Literatura in viri.

Pričevanje

O dramski igri na UTŽO v Ajdovščini

V prihodnjih Andragoških spoznanjih preberite članek Ade Bačar o študijskem krožku za dramsko igro na UTŽO v Ajdovščini.

Pričevanje

Monografija, ki priča o stvaritvi meščanov Ljubljane

Ljubljana, 30. junij 2010

Ob pomoči Mestne občine Ljubljana je pri Društvu za izobraževanje za tretje življenjsko obdobje izšla monografija avtorice Dušane Findeisen z naslovom *Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani: stvaritev meščanov in vez med njimi*. Avtorica opiše

prve korake v letu 1984 in 1985: povezovanje kulture in izobraževanja, metode, iskanja, srečevanja, dogajanja, medsebojne odnose, tudi čustva udeleženih v tem podvigu. Pred očmi bralca se skozi ta analitični popis odvije rojstvo sprva Šole za tretje življenjsko obdobje v nekdanjem Centru ta tuje jezike na Vilharjevi cesti, in kasneje, leta 1986, nastanek Univerze za tretje življenjsko obdobje v okvirih Andragoškega društva Slovenije, nato še rojstvo izvirnega koncepta te organizacije in oblike vzajemnega učenja in delovanja starejših. V tem delu bralec najde tudi zapis o današnjih vprašanih starajoče se družbe, dejavnih poznejših let življenja ter o novih, času primernejših, socialnih vlogah v starosti. Monografija je doživela predstavitev na skupnem dogodku (slikarski razstavi treh študijskih skupin) in ob navzočnosti članov prve generacije študentov.

Milica Rituper desno in Vlasta Voljč ob njej levo, dve od šestih študentov »prve generacije« v razgovoru

Ozaveščanje

Veliko storimo za širjenje vedenja o starejših, njihovem povezovanju z drugimi generacijami, njihovi vlogi v družbi. V ta namen uporabljamo različne vire informacij in vse ustaljene kanale širjenja vedenja, ki so nam na razpolago, tudi tiste, ki se odpro z mednarodnimi projekti in sodelovanjem.

Pričevanje

Smo se približali Lizbonski strategiji?

Iz poročila Slovenije o nacionalnih reformah

Bruselj, 2010

Iz 130 strani dolgega poročila izločamo podatke, ki se dotikajo starejših ali mladih in njihove vloge: upokojitvena starost je narasla: za moške je zdaj 61 let in 10 mesecev, za ženske 57 let in 7 mesecev. V letu 2007 se je število (predvsem starostnih) upokojencev povečalo za 1,6 %. Sprejeti bo treba ukrepe za povečanje stopnje zaposlenosti starejših delavcev in povečati naložbe v ljudi. Velik del sredstev Evropskega socialnega sklada bo namenjen doseganju tega cilja. Poročilo pa se ne dotika nujnih spremljevalnih ukrepov, z izjemoboljšanja delovnih okoliščin, brez katerih bi ljudje v poznejših letih lahko ostali nezaposleni, bolni in ob socialni pomoči. Poročilo so nedvomno pisali ekonomisti, saj se nanaša predvsem na ekonomsko delovanje družbe, pisano je v normativnem jeziku, rekoč, da »bomo morali spremeniti odnos do starejših delavcev« - to pa ni v rokah ekonomistov in politikov ali pač: potrebno je omogočiti starejšim delavcem (in mladim) enak dostop do družbenih virov! Po mnenju piscev poročila o nacionalnih reformah naj bi univerza za tretje življenjsko obdobje odigrala pomembno vlogo pri ohranjanju in

razvoju delovnih zmožnosti (in socialnih), zato je vključena v reformne načrte. Univerzitetno izobraževanje naj bi se povežalo s komercialnim in civilnim sektorjem. Sicer pa je v poročilu bolj malo govora o civilnem sektorju.

Pričevanje

Dobro je vedeti

Člen 2(5) iz Council Directive 2000/78/EC dne 27. november 2000 vzpostavlja splošni okvir za enako obravnavo zaposlenih na delovnem mestu. Na Evropsko sodišče je prispela pritožba, češ, da je zobozdravnikom s koncesijo prepovedano delati po 68-tem letu starosti, ker naj bi na ta način ščitili paciente. (Vir: Age)

Pričevanje

Današnji stari starši delajo in so odprti za nova izkustva

Italija, 2010

V Italiji so nedavno pripravili vodnik za stare starše za nove čase (ital. Farnetani Italo, "Nonni autorevoli. Una guida per affrontare con equilibrio il nuovo ruolo e seguire la crescita dei nipoti nell'armonia familiare", Electa Mondadori, Milano, 2000). Nemaokrat vnuki pristanejo v rokah starih staršev. In tako so stari starši znova zaposleni za cel delovni urnik. Pri tem delu se jim pojavljajo nova psihofizična in psihološka vprašanja: kako krepiti telesno zmogljivost, kako najti pravo razmerje med psihološkimi potrebami, ki izhajajo iz navezanosti na vnuke in življenjskim ritmom mlade družine. Sleherno leto milijon Italijanov pričaka prvega vnuka. (Vir: Irena Levičnik).

Pričevanje

Starejši pri mladih cenijo neposrednost v stiku z odraslimi

Izsledki evropskega projekta *Študenti in upokojenci se učijo skupaj* (angl. *Students and retirees learn together*) govorijo o pogledu starejših na mlade. Izobraženost in socialno poreklo starejših, tako se je izkazalo, bistveno oblikujeta pričakovanja do mladih in ocene mladih. Upokojene gospodinje, udeleženske v projektu, so se, denimo, vsemu čudile, vse so odobravale. Visoko izobraženi upokojeni so dajali bolj razčlenjena in manj enotna mnenja. V povprečju pa je starejšim pri mladih všeč, da so ti odprti, da obvladajo računalniške programe in tuje jezike, da živijo dejavno, da so neposredni v sporazumevanju z odraslimi, da so pripravljeni za pridobivanje novega znanja in spretnosti.

Pričevanje

Odprli so razstavo *Mlade podobe starosti*

Podobe starosti, ki jih nosimo v mislih, že dolgo ne ustrezajo resnici; poznejša leta namreč še vedno povezujemo z boleznijo, intelektualnim staranjem, nemočjo, nemalokrat v prepričanju, da so starejši breme družbe. »Takšne slike, kot jih vidimo na tej razstavi«, pravijo njeni avtorji, »se nas dotaknejo. Opozorijo nas na to, da vsakdo v slehernem trenutku življenja pripada sedanjosti, preteklosti in prihodnosti; da moramo slehernega človeka zagledati v kontinuiteti njegovega življenja.« Deželni projekt Mlade podobe starosti (nem. »Junge Bilder vom Alter«) življenjske poti sestavi. Ministrstvo za generacije, družino, ženske in družbeno integracijo dežele Nordrhein-Westfalen podpira prizadevanja za razumevanje in upoštevanje zmožnosti starejših. Cilj projekta je krepitev diferenciranih pogledov na starost in razvoj pozitivne podobe starosti. Ta inovativni projekt so umestili v šole in vrtce.

Sklepna beseda

Letno poročilo 2010 daje le grob prerez najvidnejših dogajanj v društvu, ki je izobraževalne, akcijske in politične narave.

Izobraževanje za tretje življenjsko obdobje smo namenili predvsem starejšim po upokojitvi, ki ne želijo zastati v osebostnem razvoju, pa tudi tistim upokojenim, ki se želijo vključiti v družbo s plačanim ali neplačanim oziroma prostovoljnim delom. To danes imenujemo dejavno staranje in prostovoljstvo.

Velik del naporov smo posvetili vzgoji mentorjev za delo s starejšimi, naše razvojno delo je bilo posvečeno tudi medgeneracijskem izobraževanju.

Društvo za izobraževanje za tretje življenjsko obdobje je plodovito v vseh svojih sekcijah predvsem zato, ker njegovo delovanje omogočajo številni prostovoljci, ki se v njegovih okvirih učijo biti prostovoljec in dejavni državljan. V okvirih društva prevzemajo odgovornost za svoje lastno učenje, učenje in delovanje svoje skupine: razumljivo pa je tudi, da učenje v eni strukturi ali skupnosti širi še na druge skupnosti v družbi. Tudi zato ima delo Društva za izobraževanje za tretje življenjsko obdobje številne družbene učinke.

Posebno dragoceno je tudi dokumentacijsko, svetovalno, raziskovalno in razvojno delo društva in njegovih sekcij, ki naredi področje izobraževanja starejših odraslih in dejavne starosti družbeno vidno in politično relevantno.

Doc. Dr. Dušana Findeisen
Urednica

Literatura in viri

Strokovni in znanstveni članki in monografije

Michael Schweiger (ur.): *Mi vsi smo Evropa. Družbena participacija evropskih starejših in drugih dejavnih državljanov. Priročnik za dejavne evropske državljane ali Učimo se snovati, prijaviti in voditi evropske projekte*, prevod *Vojka Melinc* in *Dušana Findeisen*. Društvo za izobraževanje za tretje življenjsko obdobje, 2010, str. 31-43

Findeisen, D. (2010): Conceptual Framework of the AESAEC Educational Programme. V: Michael Schweiger (ed.): *We all are Europe*. Participation of older and other active European citizens. AESAEC project Group, Auxilium Graz, str. 13-19

Findeisen, D. (2010): The European Union and its relevance for senior citizens, conceptual Framework of the AESAEC Educational Programme. V: Michael Schweiger (ed). *We all are Europe*. Participation of older and other active European citizens. AESAEC project Group, Auxilium Graz, str. 31-44

Findeisen, D. (2010): Konceptulani okvir izobraževalnega programa AESAEC. V: Michael Schweiger (ur.): *Mi vsi smo Evropa. Družbena participacija evropskih starejših in drugih dejavnih državljanov*. Priročnik za dejavne evropske državljane ali Učimo se snovati, prijaviti in voditi evropske projekte, Društvo za izobraževanje za tretje življenjsko obdobje, str. 13-19

Findeisen, D. Evropska unija in njen pomen za starejše državljane. V: Michael Schweiger (ur.): *Mi vsi smo Evropa. Družbena participacija evropskih starejših in drugih dejavnih državljanov*. Priročnik za dejavne evropske državljane ali Učimo se snovati, prijaviti in voditi evropske projekte, Društvo za izobraževanje za tretje življenjsko obdobje, 2010, str. 31-43

Findeisen, D. (ur.): *Teklo je leto 2010*. Zbirka elektronskih novic. Predgovor in urednikovanje Dušana Findeisen, oblikovanje Tamara Jare

Findeisen, D.: (2010) Letno poročilo 2009

Findeisen, D. (2010): Do we understand the role and mission of intergenerational projects. V: Nives Ličen (ur.): *Intergenerational learning and education in later life*, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, str. 7-13

Findeisen, D. (2010): Is there a difference, an interview with a mentor working with groups of older adults. V: Nives Ličen (ur.): *Intergenerational learning and education in later life*, str. 7-13. Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, str. 71-76

Findeisen, D. (2010): Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani: Stvaritev meščanov in vez med njimi./ The Third Age University of Ljubljana. A Creation of its townspeople and a tie between the two. Nives Ličen, Ana Krajnc (recenzentki), Igor Modic (fotografija), Majda Ažman (prevod). Društvo za izobraževanje za tretje življenjsko obdobje 2010. 177 strani

Članki v javnih občilih izpod našega peresa

Findeisen, D. (2010): »UTŽO-je ustvarjajo strokovnjaki in starejši sami«, *Seniorji.info*, 27. maj, <http://www.seniorji.info/forum/viewtopic.php?f=13&t=95>

Findeisen, D. (2010): »Izšel je priročnik v osmih jezikih, tudi slovenskem«, *e-novičke Andragoškega centra Republike Slovenije*, julij-avgust, str. 14-15

Findeisen, D. (2010): »Je kaj trden most? Kakor skala, kost«, *e-novičke Andragoškega centra Republike Slovenije*, junij, str. 24-25

Članki drugih o nas in/ali v sodelovanju z nami

Anon: novinarski krožek Univerze za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani (2010): »Bi šli v dom starejših?«, *Vzajemnost*, marec, str. 64-65

Novinarski krožek Univerze za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani (2010): »Kako skrbimo za svoje zdravje«, *Vzajemnost*, april, str. 62-63

Anon: novinarski krožek Univerze za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani (2010): »Novi izzivi tudi po upokojitvi«, *Vzajemnost*, junij, str. 68-69

Anon: novinarski krožek Univerze za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani (2010): »Prijaznosti ni nikoli preveč«, *Vzajemnost*, maj, str. 68-69

Anon: novinarski krožek Univerze za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani (2010): »Razmišljanja o starosti«, *Vzajemnost*, februar, str. 64-65

Anon: novinarski krožek Univerze za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani (2010): »Več optimizma in manj krivic«, *Vzajemnost*, december, str. 66-67

Anon: novinarski krožek Univerze za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani (2010): »Babice in dedki – vnukinje in vnuki«, *Vzajemnost*, priloga julij-avgust, str. 66-67

Anon: novinarski krožek Univerze za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani (2010): »Ali leta res prinesejo modrost?«, *Vzajemnost*, november, str. 68-69

Bevk, A. (2010): »Delaj, kot da boš večno živel!«, *Svobodna misel*, letnik XIX, 22. oktober, str. 10-11 (intervju s prof. dr. Ano Krajnc)

Blazetič, N. (2010): »Ob Soči veliko možnosti za raziskovanje zgodb«, *Primorske novice*, 2010

Čakarun, S. (2010): »Od filozofije do keramike«, *Žurnal*, 28. avgust

Dolenc, O. K. (2010): »Fotografija tedna«, *Nedelo*, 18. april
eCNVOS – OBVESTILA za NVO (2010): »Monografija Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani: stvaritev meščanov in vez med njimi«

eCNVOS – OBVESTILA za NVO (2010): »Pričenja se vpis v 27. študijsko leto Univerze za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani«, 3. september

Golubov, S. (2010): »Za starejšega človeka je učenje cilj, proces učenja pa ugodje«, *Lisa*, št. 43, str. 22-24 (intervju z doc. dr. Dušano Findeisen)

Kocijančič, N., Findeisen, D. (2010): »Je dokument nekega časa, nekih ljudi, njihovega izobraževanja in življenja«, *e-novičke Andragoškega centra Republike Slovenije*, julij-avgust, str. 13

Levičnik, V. (2010): »Starost ne sme biti problem, naj postane izziv«, *Nika* (priloga Dnevnika, Nedeljskega dnevnika in Vestnika), 18. avgust, str. 10-11

Majzelj, M., Steindl, A. (2010): »Vseživljenjsko učenje«, *Vzajemnost*, september, str. 64-65

Mihajlovič, S. (2010): »Katarina pri 74 letih še vedno z veseljem dela«, *Moje finance*, št. 10, str. 44-47

Platiše, J. (2010): »Srečanje sosedskih univerz za tretje življenjsko obdobje«, *Vzajemnost*, julij-avgust, str. 7

Platiše, J. (2010): »Srečanje zagrebške in ljubljanske univerze za tretje življenjsko obdobje«, *Šolski razgledi*, 29. maj
<http://www.solski-razgledi.com/e-sr-prispevek.asp?ID=336>.

Platiše, J. (2010): »Srečanje zagrebške in ljubljanske univerze za tretje življenjsko obdobje«, *Seniorske novice*, 26. maj
<http://janezplatise.blogspot.com/2010/05/srecanje-zagrebske-in-ljubljanske.html>.

Platiše, J. (2010): »Srečanje zagrebške in ljubljanske univerze za tretje življenjsko obdobje«, RTV Slovenija – Blog – Janez Platiše, 26. maj
<http://www.rtv slo.si/blog/janez-platise/srecanje-zagrebske-in-ljubljanske.html>.

Porenta, A. (2010): »Učenje zastoj tri leta«, *Žurnal* 24, 30. junij

Seniorji.info (2010): »Izobraževalni cikel bit zdrav ...«, seniorji.info, 17. februar http://seniorji.info/MOJE_ZDRAVJE_Izobraževalni_cikel_bit_zdrav_v_poznejših_le_tih.

Seniorji.info (2010): »Kaj je medgeneracijsko sodelovanje?«, seniorji.info, 20. maj http://seniorji.info/KAKOVOSTNO_STARANJE_Kaj_je_medgeneracijsko_sodelovanje

Šercelj, A. (2010): »Vidimo, slišimo, beremo«, *Šolski razgledi*, 21. maj, št. 10, str. 6

Šinko, S. (2010): »Medgeneracijsko učenje in izobraževanje v poznejših letih življenja«, *e-novičke Andragoškega centra Republike Slovenije*, julij-avgust, str. 14, št. 35-10

Študijski krožek »Čudoviti svet ugank« Univerze za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani (2010): »Križanka v rubriki Mreženje malih sivih celic«, *Odprta cona*, 7. september, str. 15

Železnik, N. (2010): »Kaj početi po upokojitvi«, *Jana*, 7. september, št. 36, str. 36

Žmahar, A. (2010): »Predavanje o psihičnem zdravju«, *Vzajemnost*, april, str. 7

Žmahar, A. (2010): »Vseživljenjsko kolesarjenje«, *Vzajemnost*, julij-avgust, str. 8

Stran U3 v reviji Vzajemnost izpod našega peresa in peresa slušateljev ter mentorjev

Babšek Valentinčič, M.: Digitalno potovanje v mladost, maj 2010
<http://www.dshed.net/18-summers>

Findeisen, D., Jare, T.: Generacije se premalo poznamo, januar 2010

Findeisen, D.: Zakaj potrebujemo kulturo in izobraževanje, februar 2010

Findeisen, D.: Gledanje filma kot učna izkušnja, april 2010

Findeisen, D.: Če ni osebnostne rasti, ljudje niso živi, december 2010

Findeisen, D.: Kaj pri vas tudi čakate, marec 2010

Findeisen, D.: Moje srečanje z Zsuzso Gyenes, junij 2010

Fortuna, R.: Sedmo študijsko leto v Grosupljem, november 2010

Jare, T., Findeisen, D.: Pametno in drugače, oktober 2010

Rančič, A.: Lepo mi je z 'mojo univerzo', september 2010

Šantej, A.: Stvaritev meščanov in vez med njimi, *Vzajemnost*, junij 2010, str. 8.

Živkovič, E.: Prva ljubezen v drugo, julij/avgust 2010

Elektronske novice

Findeisen, D.: *Elektronske novice Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje*, št. 1/2010

Findeisen, D.: *Elektronske novice Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje*, št. 2/2010

Findeisen, D.: *Elektronske novice Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje*, št. 3/2010

Findeisen, D.: *Elektronske novice Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje*, št. 4/2010

Findeisen, D.: *Elektronske novice Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje*, št. 5/2010

Findeisen, D.: *Elektronske novice Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje*, št. 6/2010

Findeisen, D.: *Elektronske novice Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje*, št. 7/2010

Findeisen, D.: *Elektronske novice Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje*, št. 8/2010

Findeisen, D.: *Elektronske novice Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje*, št. 9/2010

Findeisen, D.: *Elektronske novice Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje*, št. 10/2010

Findeisen, D.: *Elektronske novice Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje*, št. 11/2010

Findeisen, D.: *Elektronske novice Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje*, št. 12/2010

Findeisen, D.: *Elektronske novice Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje*, št. 13/2010

Findeisen, D.: *Elektronske novice Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje*, št. 14/2010

Zgibanke in drugo promocijsko gradivo

Bizovičar, M., Findeisen, D.: »Znaš, nauči drugega«, 2010 (zgibanka)

Bizovičar, M.: »Pregledna razstava likovnih del«, 2010 (zgibanka)

Bizovičar, M.: »Kulturni mediatorji v muzejih«, 2010 (zgibanka)

Findeisen, D. Bizovičar, M.: »Štiri leta so za nami. Srečanje prostovoljnih kulturnih mediatorjev«, 2010 (zgibanka)

Findeisen, D., Vodopivec, M. : »Nacionalni posvet Razvijajmo sebe in s tem svoj kraj – znanje starejših za lokalni razvoj«, 2010 (zgibanka)

Findeisen, D.: 7 plakatov 60x180 cm za opremo stojnice univerze za tretje življenjsko obdobje na Festivalu za tretje življenjsko obdobje, 2010

Jare, T., Findeisen, D.: »Zdaj je čas za vpis na Univerzo za tretje življenjsko obdobje«, 2010 (plakat)

Šantej, A.: »Predstavitev znanstvene monografije Univerza za tretje življenjsko obdobje: stvaritev meščanov in vez med njimi«, 2010 (zgibanka)

Šantej, A., Findeisen D.: »Biti zdrav in dejaven v poznejših letih življenja«, 2010 (zgibanka)

Šantej, A., Findeisen, D.: »Pogled na šestindvajseto študijsko leto«, 2010 (zgibanka)

Šantej, A.: »Univerza za tretje življenjsko obdobje v Tednu vseživljenjskega učenja vabi...«, 2010 (zgibanka)

Šantej, A.: »Butalci so med nami«, 2010 (plakat)

Šantej, A.: »Pustimo knjigi dihati«, 2010 (zgibanka)

Vodopivec, M.: »Usposabljanje vodij, mentorjev in animatorjev univerz za tretje življenjsko obdobje v gorenjski regiji«, 2010, (zgibanka)

Vodopivec, M.: »Usposabljanje vodij, mentorjev in animatorjev univerz za tretje življenjsko obdobje v štajerski regiji«, 2010, (zgibanka)

Vodopivec, M.: »Literarno popoldne slušateljev študijskih krožkov italijanščine in umetnosti pripovedovanja«, 2010 (zgibanka)

Radijske oddaje

Babšek Valentinčič, M., Šantej, A.: *Vloga mentorja na univerzi za tretje življenjsko obdobje*. V: Storž, Radio Slovenija 1. Novinarka: Lucija Fatur, 7. julij 2010

Bizovičar, M., Bitenc, M., Rančič, A. *Izobraževanje na Univerzi za tretje življenjsko obdobje; predstavitev novega izobraževalnega programa Pametno z denarjem in programa organiziranega prostovoljnega dela Kulturni mediatorji*. V: Storž, Radio Slovenija 1. Novinarka Lucija Fatur. 22. september 2010

Dimiskovski, T., Šantej, A. : »Povezovanje makedonske in slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje«, V: Nočni program RTV Macedonia. Novinarka: Katerina Cvetanovska. 22. april 2010

Findeisen, D. Penca, J., Rituper, M.: *Univerza za tretje življenjsko obdobje: stvaritev meščanov in vez med njimi. Ob izidu znanstvene monografije*. V: Storž, Radio Slovenija 1. Novinarka: Lucija Fatur, julij 2010

Findeisen, D., Rakovec, K., Žgur, M.: *Medgeneracijsko sodelovanje*. V: Storž, Radio Slovenija 1. Novinar: Peter Močnik. 19. maj 2010

Televizijske oddaje internetni viri

Babšek Valentinčič, M.: *Return to my valley*. V: 18 Summers

Findeisen, D.: *Prispevek o pokojninski reformi*. V: »Studio City«, Televizija Slovenija 2. Novinar: Marcel Stefančič, 26. april 2010

Findeisen, D., Krajnc, A., Smolič, A.: *Omizje*. Televizija Slovenija 1. Novinarka: Jasna Tepina. 6. oktober 2010

Šičarov, L. in drugi: *Izvirni: oddaja o ljubiteljski kulturi*. Televizija Slovenija 1. 7. marec 2010

Javna predavanja, posveti, konference strokovna srečanja ter filmi

Babšek Valentinčič, M.: Digitalno potovanje v mladost, maj 2010
<http://www.dshed.net/18-summers>

Findeisen, D., Krajnc, A., Bizovičar, M., Ravnik, B., Jamšek, P.: Kultura starejših, popotnica mlajšim. Izobraževalni program v podporo mreži prostovoljnih kulturnih mediatorjev, 6. december 2010

Findeisen, D., Jare, T.: Uposabljanje za razumevanje evropskih integracijskih procesov, prostovoljstva ter zasnove evropskih projektov starejših. Ljubljana, 22. marec 2010

Findeisen, D.: Kaj mora vedeti izobraževalec odraslih: Usposabljanje vodij in mentorjev UTŽO v gorenjski regiji. Radovljica, 25. november 2010

Findeisen, D.: Presentation of the WE ALL ARE Europe, AESAEC Bruselj, 17. in 18. junij 2010

Findeisen, D.: Intergenerationes. Berlin, 20. december 2010

Findeisen D.: Izvedeniška skupina za zaposlovanje in izobraževanje starejših, AGE

Findeisen, D.: Why and what older people want to learn. LARA Congress. Hamburg, 15. oktober 2010

Krajnc, A., Jare, T., Hočevar Ciuha, S.: Evalvacijsko-svetovalno srečanje v Kranju (UTŽO Kranj, Jesenice, Radovljica). Kranj, 17. november 2010

Krajnc, A., Jare, T., Hočevar Ciuha, S.: Evalvacijsko srečanje v Celju (UTŽO Celje, Šmarje pri Jelšah). Celje, 3. december 2010

Krajnc, A., Jare, T., Ciuha- Hočevar, S.: Evalvacijsko srečanje na Ptujju (UTŽO Ptuj, Velenje, Vranksko). Ptuj, 10. december 2010

Krajnc, A., Hočevar Ciuha, S.: Strokovno posvet za usposabljanje vodij in mentorjev UTŽO v štajerski regiji. Slovenska Bistrica, 26. november 2010

Šantej, A.: Koordinacija sodelovanja Univerze za tretje življenjsko obdobje na srečanju Gostija Poljane. Ljubljana, 5. junij 2010

PRILOGA A
Finančno poročilo za leto 2010

PRIHODKI (v EUR)

A	Članarine	593.550
B	Subvencije MOL	5.500
C	Subvencije MDDSZ	15.940
D	Subvencije MŠŠ	32.209
E	Subvencije projekti tujina	31.598
F	Druge subvencije	13.998
G	Finančni prihodki	5.370
PRIHODKI SKUPAJ		698.165

ODHODKI (v EUR)

A	Stroški materiala	25.647
B	Stroški storitev	546.908
C	Stroški dela	99.908
D	Odpis vrednosti	5.370
E	Drugi odhodki iz dejavnosti	4.409
ODHODKI SKUPAJ		682.242
Presežek		15.923

Presežek sredstev smo namenili najemu in opremi novih predavalnic in sedeža Univerze na Poljanski cesti 6.

PRILOGA B**Študijske skupine po programih, številu in študijskih letih**

Študijski program	Število skupin			
	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11
Angleški jezik	76	79	81	80
Filozofija	2	3	2	1
Antropologija sanj	/	/	/	1
Arheologija	1	1	1	1
Človek in njegove pisave	2	2	2	2
Čudoviti svet ugank	1	1	1	1
Družine in kako v njih živimo	1	2	2	1
Etnologija	2	3	3	3
Francoski jezik	8	9	9	10
Geografija (slovenska, svetovna)	6	7	8	8
Hortikultura	/	1	1	1
Italijanski jezik	21	23	22	21
Keramika	4	5	6	5
Kitajska kultura in umetnost	1	1	1	1
Kitajski jezik	2	2	1	2
Književnost	3	2	2	2
Komuniciranje in medsebojni odnosi	/	/	1	1
Kultura bivanja	/	1	2	/
Kultura obnašanja	1	1	1	1
Matematika - del kulture in zgodovine človeka	/	/	/	1
Mediacija - ustvarjalna pot reševanja sporov	/	/	/	1
Medsebojni odnosi in sporazumevanje	6	4	6	6
Moji starši so stari	/	/	1	1
Narava - znana neznanka	/	1	1	1
Nemški jezik	26	24	26	21
Novinarstvo	/	1	1	1
Pametno z denarjem	/	/	/	1
Program za varovanje zdravja	1	1	1	1
Psihologija osebnosti	3	5	6	6
Računalništvo	30	26	27	25
Rad(-a) imam gledališče	1	1	1	1
Restavracija	2	2	2	1
Ruski jezik (in književnost)	3	3	4	4
Slikarstvo	11	11	15	13
Spoznavajmo svoje mesto in domovino	1	1	1	1
Spoznavanje klasične glasbe	1	1	1	1
Svetovne religije in verstva	1	1	1	1
Španski jezik	8	10	11	12
Umetnost pripovedovanja	1	1	1	1
Umetnostna zgodovina	35	38	37	38
Zgodovina (slovenska, svetovna)	12	14	13	14
Število skupin skupaj:	278	291	306	294
Število vpisanih skupaj:	3121	3516	3281	3387
Udeležba skupaj:	4551	4746	4849	4739

Podatki so zajeti na dan 30. december 2010.

PRILOGA C

Zaposleni s polnim ali polovičnim delovnim časom, zunanji sodelavci, člani upravnega in nadzornega odbora

V letu 2010 so bili v društvu štirje zaposleni s polnim delovnim časom in ena zaposlena strokovnjakinja s polovičnim delovnim časom znotraj projekta Krepitev mreže nevladnih organizacij na področju izobraževanja starejših (sofinanciranje Ministrstva za javno upravo).

Zaposleni

Alijana Šantej, vodja Univerze za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani
Maša Bizovičar, strokovna sodelavka za računalniško izobraževanje, vodja projekta *Krepitev mreže nevladnih organizacij na področju izobraževanja starejših*
Aleksandra Radojc, strokovna sodelavka v projektu *Krepitev mreže nevladnih organizacij na področju izobraževanja starejših*
Senka Hočevar Ciuha, obračuni in evidence

Zunanji sodelavci

Prof. dr. Ana Krajnc, predsednica Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje
Doc. dr. Dušana Findeisen, predstojnica *Inštituta za raziskovanje in razvoj izobraževanja*
Maja Vodopivec, strokovna sodelavka za jezikovno izobraževanje
Tamara Jare, strokovna sodelavka v projektih
Mag. Majda Ažman, strokovna sodelavka v projektih

Upravni odbor

Prof. dr. Ana Krajnc, predsednica
Doc. dr. Dušana Findeisen, članica
Doc. dr. Nives Ličen, članica
Alijana Šantej, članica
Maša Bizovičar, članica
Maja Furlan, članica
Boža Bolčina, članica

Nadzorni odbor

Marko Živec, predsednik
Marija Močnik, članica
Mag. Majda Ažman, članica

PRILOGA D

Mentorji in animatorji v študijskem letu 2010/2011

V študijskem letu 2010/11 z Univerzo sodeluje 110 mentorjev.

Mag. Majda Ažman Bizovičar	Angleški jezik
Milojka Dunja Babšek Valentinčič	Angleški jezik
Saša Chen	Angleški jezik, Kitajska kultura, Kitajski jezik
Vesna Dakić	Angleški jezik
Mag. Soča Fidler	Angleški jezik
Doc. dr. Dušana Findeisen	Angleški jezik, Moji starši so stari
Peter Gorjup	Angleški jezik
Mag. Veronika Gračner	Angleški jezik
Mag. Vedrana Grisogono Nemeš	Angleški jezik
Stanislava Jelenc	Angleški jezik
Margareta Jurišič	Angleški jezik
Majda Danica Kolšek	Angleški jezik
Vladimira Koren	Angleški jezik
Robert Kukovec	Angleški jezik
Mag. Apolonija Lavrenčič Špegel	Angleški jezik
Biserka Luznar Dobernik	Angleški jezik
Majda Rakočević	Angleški jezik, Nemški jezik
Nevenka Seliškar	Angleški jezik
Neva Sosič	Angleški jezik, Kultura obnašanja
Janja Šega	Angleški jezik
Marinka Šegula	Angleški jezik
Marjeta Tadel Sušnik	Angleški jezik
Nataša Tomažević	Angleški jezik
Maja Marija Vidmar	Angleški jezik
Mag. Senka Šifkovič Vrbica	Antropologija sanj
Vesna Merc	Antična zgodovina in arheologija
Dimitrij Mlekuž	Antična zgodovina in arheologija
Marija Močnik	Človek in njegove pisave
Štefan Markovič	Čudoviti svet ugank
Dr. Zdravko Lavrič	Družine in kako v njih živimo
Sonja Kogej-Rus	Etnologija
Dušica Kunaver	Etnologija: po sledih ljudskega izročila
Tomaž Herga	Filozofija
Marija Cizelj	Francoski jezik, Španski jezik
Alenka Kolman Kavčič	Francoski jezik, Angleški jezik
Prof. dr. Vladimir Pogačnik	Francoski jezik
Jasna Senčar Baldeck	Francoski jezik
Nataša Helena Tomac	Francoski jezik, Italijanski jezik
Adica Jamnišek	Geografija
Dr. Boštjan Kerbler	Geografija
Prof. dr. Jurij Kunaver	Geografija
Lea Nemec	Geografija

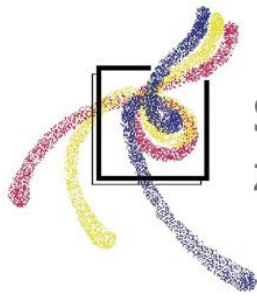
Ivo Petrić	Glasbena umetnost
Dr. Kristina Ugrinovič	Hortikultura
Maja Zakotnik	Hortikultura
Suzana Brecej	Italijanski jezik
Irena Čičmir Vestič	Italijanski jezik
Katarina Koren	Italijanski jezik
Valerija Mikota	Italijanski jezik
Nina Miri	Italijanski jezik
Silva Praprotnik Gomzi	Italijanski jezik
Mateja Zupančič	Italijanski jezik
Lučka Šičarov	Keramika
Milena Markič	Književnost
Andrijan Lah	Književnost
Darka Hvastija	Matematika kot del kulture in zgod. človeka
Jasna Tepina	Mediacija-ustvarjalna pot reševanja sporov
Dr. Staša Tome	Narava - znana neznanka
Ema Andoljšek	Nemški jezik
Vida Danica Belšak	Nemški jezik
Viljemina Djukič	Nemški jezik
Vida Hus-Harb	Nemški jezik
Tomaž Andrej Kobe	Nemški jezik
Adriana Kozamernik Jukić	Nemški jezik, Kitajski jezik
Stanislava Petrišič	Nemški jezik
Lidija Sarič	Nemški jezik
Marjeta Bibijana Savnik Tuma	Nemški jezik
Nikolaja Valjavec	Nemški jezik
Kristina Velkaverh	Nemški jezik
Prof. dr. Ana Krajnc	Medsebojni odnosi
Tanja Šulak	Medsebojni odnosi
Doc. dr. Tadej Praprotnik	Komuniciranje in medsebojni odnosi
Mag. Mateja Bitenc	Pametno z denarjem
Mag. Jožef Kukman	Program za varovanje zdravja
Zdenka Peloz	Psihologija osebnosti: transakcijska analiza
Marija Skarza Žerovnik	Psihologija
Ljubomir Zidar	Restavracija
Alla Gorše	Ruski jezik
Tjaša Pavšič Klasinc	Ruski jezik
Todorče Atanasov	Slikarstvo
Tjaša Celestina	Slikarstvo, Rad(-a) imam gledališče
Mag. Miran Erič	Slikarstvo
Simon Hostnik	Slikarstvo
Duša Jesih	Slikarstvo
Nives Palmić	Slikarstvo
Mag. Boštjan Plesničar	Slikarstvo
Janez Zalaznik	Slikarstvo
Mag. Olga Paulič	Spoznajmo svoje mesto in domovino
Tamara Burmicki	Španski jezik

Gloria Victoria Luna Saavedra	Španski jezik
Erika Zorko Müller	Španski jezik
Irena Žužek	Svetovne religije in verstva
Grušenka Zorn	Umetnostna zgodovina
Rajka Bračun Sova	Umetnostna zgodovina
Maja Čebašek	Umetnostna zgodovina
Mag. Andrej Doblehar	Umetnostna zgodovina
Janez Jeromen	Umetnostna zgodovina
Milena Kožuh	Umetnostna zgodovina
Mag. Ana Kocijančič	Umetnostna zgodovina
Katarina Mohar	Umetnostna zgodovina
Donovan Pavlinec	Umetnostna zgodovina
Lea Rigler	Umetnostna zgodovina
Barbara Savenc	Umetnostna zgodovina
Mag. Irena Šterman	Umetnostna zgodovina
Izr. prof. Tomaž Gubenšek	Umetnost pripovedovanja
Neva Železnik	Novinarstvo
Tatjana Bradeško	Zgodovina
Ana Jevševar	Zgodovina
Miloš Mahorčič	Zgodovina
Boštjan Plut	Zgodovina

Animatorji

Pri izvajanju temeljnega programa Univerze za tretje življenjsko obdobje v študijskem letu 2009/10 je v decembru 2010, ko so bili zajeti podatki, ki so predmet tega prikaza, sodelovalo 292 prostovoljcev animatorjev– izbranih slušateljev v študijskih skupinah.

Priloga E
Primer številke elektronskih novic

Slovenska univerza
za tretje življenjsko obdobje
e-novice

M. Jama: Kolo

Razvijajmo sebe in druge in s tem svoj kraj ali znanje starejših za lokalni razvoj

Ljubljana, 12. maj 2010

Na nacionalnem posvetu s tem naslovom so se zbrali predstavniki univerz za tretje življenjsko obdobje v želji, da spoznajo vlogo starejših odraslih v lokalnem razvoju. To temo je predstavila *prof. dr. Ana Krajnc*. *Doc. dr. Dušana Findeisen* je spregovorila o razvoju dejavnega državljanstva, navzoče pa je povabila, da si zamislijo, kakšna bi bila idealna starost in tako svobodno poiščejo tudi vsebine izobraževanja in delovanja starejših. Dragoceni so bili prispevki *Lili Mahne* z UTŽO v Cerknici, ki je predstavila spoznanja s konference o kompetencah v Oslu. Predvsem pa so bila pomembna in vredna spoznanja o učenju in izobraževanju starejših in o najrazličnejših organiziranih oblikah delovanja članov različnih univerz za tretje življenjsko obdobje v dobro kraja, svoje in drugih generacij. Pripovedi in analize so pokazale prepletenost izobraževanja starejših z njihovim družbenim delovanjem v lokalnem okolju. Starejši odrasli so turistični vodniki, prevajalci, nudijo učno pomoč, uvajajo društva itd. Pomembno je, da imajo mesto med občinskimi svetniki, da delujejo z roko v roki z drugimi, ki si prizadevajo za lokalni razvoj. **Sklepi:** dovolili si bomo svobodo ustvarjanja, razvili bomo metodologijo ugotavljanja potreb v lokalnem okolju in ustvarjanja projektov, več bo medsebojnih študijskih obiskov UTŽO-jev, svoja prizadevanja in dosežke za lokalni razvoj bomo objavljali v javnih občilih.

A. Renoir: Bralka

»Slišimo, vidimo, beremo ... skupaj« - prireditev in oddaja v seriji STORŽ

Ljubljana, 13. maj 2010

V Mestni knjižnici Ljubljana, pri partnerski ustanovi, se je odvila medgeneracijska prireditev z

gornjim naslovom. Zasnovalo jo je Društvo študentov andragogike in pedagogike ob sodelovanju pripovednikov z UTŽO. Šlo je za prikaz prave medgeneracijske prakse, skupnega učenja in skupnega delovanja generacij in za spodbujanje branja. Približno iz sto grl hkrati je tako zadonela pripoved o Butalcih. Pripovedniki z UTŽO in njihovi vnuki pa so nastopili posamično. Znova smo odkrili čustveni čar skupnega branja, pa tudi to, da emocije povečujejo pismenost. To medgeneracijsko prakso so študentke *Katja Rakovec* in *Meta Žgur* ter mentorica *Dušana Findeisen* predstavile v radijski oddaji *Medgeneracijske karaoke branja* na Radiu Slovenija 1. Novinar je bil Peter Močnik.

Več: <http://tvslo.si/predvajaj/medgeneracijske-karaoke-branja/ava2.69926888/>

Kaj jim pa bo izobraževanje

Stereotipi, ki se nanašajo na poznejša leta življenja, so številni, nemalokrat jih utrjujejo ljudje v poznejših letih sami. »Kaj jim bo izobraževanje?« sprašujejo nekateri. Odgovor sledi: »Izobraževanje spodbuja osebnostno rast, zbuja iniciativnost, spodbuja vključitev osebe v dejavno življenje in družbo, sodelovanje pri demokratičnem odločanju, spodbuja razvoj, krepi zmožnosti za prilagajanje ekonomskim, tehnološkim in družbenim spremembam. Osebnostna rast pa pomeni različne koncepte, med drugim: zorenje, modrost, uživanje v preprostih rečeh, zavzemanje za dosegljive cilje. Razvija zmožnost kontekstualne uporabe znanja.«

Starejši pri mladih cenijo neposrednost v stiku z odraslimi

Izsledki evropskega projekta *Študenti in upokojenci se učijo skupaj* (angl. Students and retirees learn together) govorijo o pogledu starejših na mlade. Izobraženost in socialno poreklo starejših, tako se je izkazalo, bistveno oblikujeta pričakovanja do mladih in ocene mladih. Upokojene gospodinje, udeležence v projektu, so se, denimo, vsemu čudile, vse so odobravale. Visoko izobraženi upokojeni so dajali bolj razčlenjena in manj enotna mnenja. V povprečju pa je starejšim pri mladih všeč, da so ti odprti, da obvladajo računalniške programe in tuje jezike, da živijo dejavno, da so neposredni v sporazumevanju z odraslimi, da so pripravljeni za pridobivanje novega znanja in spretnosti

Izobraževanje ne le vzdolž, marveč tudi širom življenja, ne le med generacijami, marveč z vsemi generacijami

Larnaca, maj 2010

CMEPIUS je potrdil kandidaturo *Alijane Šantej* in je finančno pokril njeno udeležbo na specializiranem izobraževanju na Cipru. Zanimanje drugih udeležencev je bilo namenjeno predvsem naši mreži kulturnih mediatorjev, pripovednikom, obsežni mreži slovenskih univerz za tretje življenjsko obdobje. Alijana Šantej je predstavila delovanje in poslanstvo Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje in navezala stike, ki obetajo plodno mednarodno sodelovanje.

Ljubljana in Zagreb, letos že šestnajstič

Ljubljana, 26. maj 2010

Ljubljanska Univerza je kolege z UTŽO v Zagrebu povabila v Prirodoslovni muzej Slovenije na otvoritev razstave »Poglej, kaj vse živi okoli tebe«, ki so jo pripravili slušatelji študijskega krožka UTŽO v Ljubljani *Narava - znana neznanka* pod mentorstvom *dr. Staše Tome*. Človek si v mestu, parkih,

sadovnjakih, vrtovih in drugod deli prostor z mnogimi živimi bitji. Nekatera neguje, druga preganja kot škodljivce, za mnoga pa sploh ne ve. A prav ta bitja tvorijo biotsko raznolikost urbanih območij, nič manj pomembno in zanimivo kot je biotska raznolikost. *Razstava bo na ogled do 31. oktobra.* Slušatelji zagrebške UTŽO so predstavili svoj program spoznavanja narave, ki poteka z »učenjem drug od drugega«. Sleherni član skupine predstavi temo po svojem izboru in pripravi študijski obisk na terenu. Takšen način dela poznajo predvsem na UTŽO-jih v Veliki Britaniji in na Irskem, kjer je dobro razvito skupnostno izobraževanje. Slušatelje obeh univerz je ob zaključku dneva povezal študijski ogled ljubljanskega gradu, ki ga je vodila kulturna mediatorka *Anamarija Rančič*. (Vir: Janez Platiše, Alijana Šantej)

Tamara Jare pri varuhinji človekovih pravic

Ljubljana, 24. maj 2010

Zloraba starejših je bila tema pogovora varuhinje s predstavniki nevladnih organizacij. Tamara Jare je opozorila na škodljivost reklam, ki starejše prikazujejo kot betežne, takšne, ki jih mladi v nogometni (družbeni) igri pobijejo na tla in premagajo, vse do trenutka, ko ti zaužijejo čokoladno tablico ... (starejšim ne preostane drugega kot da so potrošniki), prave znamke seveda. Sporočilo reklame je sicer skrito diskriminatorno: »Če si lačen, ne moreš ...«, berimo »Če si star, ne moreš ...«.

Ambasada Republike Kitajske je obdarila slušatelje kitajskega jezika in kulture na UTŽO v Ljubljani

Ljubljana, 24. maj 2010

»Kultura je kakor voda, ki tiho prodira v vse pore družbe. Ob njej se napaja življenje,« je zapisano v enem od del, ki jih je Ambasada Republike Kitajske podarila Univerzi za tretje življenjsko obdobje. *Kultura je kakor voda.* Kitajski miti in legende, Stara kitajska opera, Zgodovina Kitajskega zidu, Kitajsko gospodarstvo in druga dela so slušateljem kitajskega jezika in kulture odprla nov pogled v svet, ki ga preučujejo. Velja si zapomniti: »Kultura matere so naše korenine in tla, na katerih bomo ustvarili novo kulturo.«

Študijski krožek za kitajsko kulturo

V sedmih letih je študij na UTŽO v Sevnici zaključilo preko 1100 študentov

Sevnica, maj 2010

Konec študijskega leta je napočil tudi na UTŽO v Sevnici. Kje drugod kot na Lisci? Na radiu Krka je moč najti posnetek, ki priča o tem, pa tudi o učenju računalništva, fotografije, o pomenu družabne mreže Facebook za starejše, skratka o mreženju. V študijskem krožku »Življenje nas uči« se slušatelji Univerze za tretje življenjsko obdobje v Sevnici učijo razumeti svoje zapovedi in prepovedi, sebe same, pa tudi druge, pravi zapis. Več:

<http://www.radiokrka.com/07/Regijskanovica/tabid/89/selectmoduleid/368/ArticleID/78471/Default.aspx>

Znova v oddaji STORŽ

V družbi z novinarko Lucijo Fatur, Alijano Šantej, vodjo UTŽO v Ljubljani in Milojko

Babšek Valentinčič, mentorico za angleški jezik

Ljubljana, 2. junij 2010

Milojka Babšek Valentinčič, mentorica za angleški jezik na UTŽO v Ljubljani, se je ob pomoči UTŽO in AGE udeležila izobraževanja v Bristolu na temo video upodobitve časov, ko nam je bilo osemnajst let - v reviji *Vzajemnost* je izšel njen članek *Digitalno potovanje v mladost*. V tem mednarodnem projektu so se srečali starejši z mladimi tehniki, ki so jim pomagali montirati njihove video posnetke - tudi njim je bilo nekoč, nedavno pravzaprav, osemnajst let. Skupno učenje generacij torej. *Alijana Šantelj* je predstavila vlogo mentorja na Univerzi za tretje življenjsko obdobje in za prihodnje leto napovedala nadaljevanje študijskega krožka *Ustna zgodovina - zbiranje pripovedi starejših, video zapisi*. Znanje gospe Babšek Valentinčič bo pri tem prišlo prav. Video zapise bomo skušali umestiti tudi v MEMORO evropsko banko spominov.

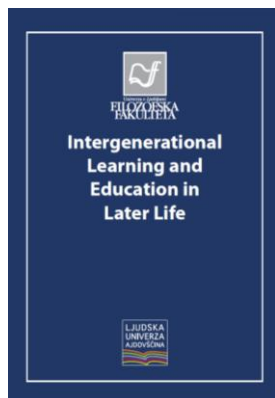
Več: <http://www.memoro.org/>

Nova znanstvena monografija

Intergenerational Learning And Education in Later Life, Nives Ličen (ur.)

Ljubljana, 1. junij, 2010

V sodelovanju med Filozofsko fakulteto in Ljudsko Univerzo v Ajdovščini je izšlo delo z gornjim naslovom, kjer je avtorji, tudi sodelavci UTŽO, ukvarjajo z vprašanjem, ki je zdaj v središču družbene in politične pozornosti; kako z izobraževanjem, ki povezuje generacije utrditi družbene vezi.

Kako z izobraževanjem, ki povezuje generacije, utrditi družbene vezi

Evropska unija priznava pravice starejših

Bruselj, maj 2010

AGE je v sodelovanju z nacionalnimi organizacijami med drugim z Mestno zvezo upokojencev, z Nacionalno gerontološko fundacijo iz Francije, s FIPA iz Italije itd pripravil končno Evropsko deklaracijo o pravicah in odgovornosti starejših, ki so potrebni dolgotrajne nege. Podobne deklaracije sicer že obstajajo, a večina teh se nanaša zgolj na osebe v institucionalni oskrbi. Tokrat je drugače, širše. Evropska unija priznava pravice starejših, ki lahko postanejo odvisni od nege drugih, pravice, da živijo dostojanstveno in neodvisno življenje, da sodelujejo v družbenem in kulturnem življenju, o čemer je govor v Deklaraciji o temeljnih pravicah v Evropski uniji, člen 25. Omejevanje teh pravic je možno le na jasnih temeljih zakona in mora biti podrejeno jasnim postopkom. Omejitve pa je treba spremeniti, ko je to v interesu posamezne starejše osebe.

Napovedujemo in vabimo

A. Kandušer: Agadir

»Želve 2010; Fragmentarijat« ali slikarska skupina ŽELVE ponovno razstavlja

Ljubljana, 8. do 26. junij 2010

Slikarska skupina Želve pripravlja jubilejno 25. redno letno razstavo z naslovom »Želve 2010; Fragmentarijat«. Razstava bo na ogled v klubski sobi KUD France Prešeren na Karunovi ulici 14 v Ljubljani od torka, 8. junija, do sobote, 26. junija. Na ogled bo okoli 140 najnovejših del 14 članov skupine. Vsi bralci elektronskih novic U3 ste vabljeni na otvoritev razstave, ki bo v torek, 8. junija, ob 19.00 uri. Sedanji mentor *mag. Miran Erič* je vodenje skupine prevzel leta 1988. Skupina je leta 1998 pričela aktivno sodelovati tudi v programih KUD-a France Prešeren v Trnovem v Ljubljani. Člani skupine - v petindvajsetih letih je sodelovalo okoli 80 slušateljev - svoje delo predstavljajo na rednih letnih razstavah v Galeriji KUD France Prešeren ter z občasnimi razstavami v drugih galerijah, o svojem delu pa so pripravili tudi dva jubilejna zbornika ob 15. obletnici (*Želve - Slikarska skupina; 1998*) in 22. obletnici delovanja (*Želve 22, 1985-2007; Prispevki k prepoznavnosti obrobnih slikarskih dejavnosti v Sloveniji; 2007*).

Vir in zapis: Živa Agrež.

Starost je v glavah ljudi - okrogla miza na posvetovanju Zveze društev kadrovskih delavcev

Portorož, 10. junij 2010

Kadrovski delavci bodo razmišljali o svoji vlogi v starajoči se družbi, o pokojninski reformi ter o dejavnem staranju. Posvetovanja se udeležujejo *dr. Svetlik*, minister za delo, družino in socialne zadeve, *prof. dr. Janez Mayer* z Univerze v Mariboru, *doc. dr. Dušana Findeisen* in drugi.

Srečanje izvedencev AGE

Bruselj, 16. in 17. junij 2010

Srečale se bodo različne skupine izvedencev, tudi skupina za zaposlovanje in izobraževanje. Srečanja se bo udeležila Dušana Findeisen.

AESAEC

Bruselj, 17. in 18. junij 2010

Zadnje srečanje v projektu AESAEC, tokrat v Bruslju, se bo zaključilo z obiskom parlamenta, predstavitevijo novih projektov starejših in priročnika »Mi vsi smo Evropa, smernice za participacijo starejših dejavnih evropskih državljanov v družbi«, katerega soavtorji so sodelavci Univerze za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani. Udeležili se ga bosta *Maša Bizovičar* in *Tamara Jare*.

Srečanje generacij v projektu AESAEC, ki ga je financira Evropska komisija

Kaj se dogaja družbi

Krakov, 8. do 11. september 2010

XIV. poljski sociološki kongres (angl. What's happening to the society?) se posveča družbenim spremembam in staranju sredi družbenih in kulturnih sprememb.

Več: lkrzyzowsk@gmail.com

Širimo obzorja, združujemo ljudi.
Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje

Spletno novice slovenskih univerz za tretje življenjsko obdobje ureja Dušana Findeisen.
Če novic ne želite več prejemati, to sporočite na naslov katarina.prosenc@siol.net